

Albina

Revistă Enciclopedică Populară

Apare în fie-care Duminică

Abonamentul în țară pe an Lei 5 | Abonamentul în strain. pe an Lei 8
 „ „ „ 6 luni „ 3 | Un număr. 15 bani
 Pentru anunțuri 1 leu linia. Măca publicitate 5 bani cuvintul
 Manuscrisurile nepublicate se ard.

Comitetul de Redacție:

Ion Kalinderu

P. Garboviceanu
G. Coșbuc
J. Otescu
P. Dulfu

Colonel P. V. Năsturel
G. Adamescu
V. S. Moga
N. Nicolaescu
Gr. Teodossiu

Const. C. Popovici-Zașcă.

SUMARUL :

V. Puiu, Predică. — *Cr. Georgescu*, Sfinții Românismului — *Carmen Sylva*, Furnica. — *S. P. R.*, Uscatul fructelor. — *Th. D. Speranția*, La noi (poesie). — *Irimia Popescu*, Răia psoroptică a oilor. — *D. P. Bușilă*, Legea băncilor sătești. — *M. Mihăilescu*, Din vremuri apuse. — *A. M. P.*, Mărul ca simbol (traducere). — *G. C. Ionescu*, In ceștiunea țărănească. — *X.*, Ovésul pentru îmbunătățirea laptelui. — *V. S. Moga*, Cronica agricolă și economică. — De pe Domeniile Cornele. — De la sate. — Informațiuni. — Societăți economice la sate. — Către abonații noștri. — Bibliografii. — Mulțumiri. — Apel. — Poșta Administrației.

Statuti: Frigărul. — Cum împiedecăm creșterea cernelor la vițel.

Ilustrațiuni: Ion Heliade Rădulescu. — Statuia lui Heliade în București. — În munți. — Scara de onoare din Castelul Peleşul (partea superioară). — Îmbălerea oil rălăse. — Scara de onoare din Castelul Peleşul (partea de jos). — Adam și Eva. — Cabinetul de lucru al M. S. Reginei din Castelul Peleşul.

„Drogheria Unıversală“ Toma Brătulescu.

Bucuresci, Calea Griviței, No. 145, (lângă gara de Nord).

In tot-deauna, fiind asortată în abundență, recomandă: substanțe alimentare pentru nutrițiunea copiilor, tapioka, cacao, făina Nestlé; articole pentru menajii, vanilie, parfumuri și săpunuri fine franceze, ruse și engleze, loțiuni igienice contra mătreței și căderei părului. Capilarine, tincturi pentru colorarea părului, perii, ape și paste dentifrice, Odol, pudre, goldcreme, cosmetice și alte articole pentru tualetă aduse din Paris, fabricale cele mai renumite, și din Berlin. Substanțe și produse chimice medicinale, tehnice și industriale. Plante, rădăcini, flori și semințe pentru ciaturi (colecțiunea Kneip), precum și diferite preparate farmaceutice române și străine, ca: balsamuri, gudrone, siropuri și vinuri medicinale, capsule cu uleiuri esențiale, etc. Ape minerale proșpate și săruri pentru băi, precum: sare de Băltătesci, de Karlsbad, săruri de puciosă, sare de mare, etc. Extract de oțet pentru conserve alimentare, arome și esențe pentru limonade, dulcețe și liqueururi, culori vegetale, uleiuri și esențe din fructe pentru Cofetari. Culori și accesorii pentru pictură, uleiuri fierțe, lacuri, glicerină, lanolină, vasilină și benzină, etc. Deposit de uleiuri și esențe vegetale și minerale pentru usul medicinal, tehnic și industrial. Chimicale, ustensile și accesorii pentru Electricitate și Fotografie. Articole de sticlă și porcelan, accesorii și ustensile pentru Farmacii, Institute de Fizică și Laboratorii chimice, pentru Institute de Bacteriologie și Vaccinogene, etc. Complect asortiment de Biberone și Irigatoare solide, articole de gumă, pânze de cauciuc, Bandage, cercuri herniare, Pansamente și Instrumente chirurgicale, Barometre și Thermometre maximale, aparate pentru inhalajie, articole pentru obstetrică, etc. Insecticide și desinfectante puternice, precum: prafuri Zakerlin, acid boric, cupru sulfuric, Formalină, creolină, camphor și naftalină. Și, această Droguerie, fiind înzestrată cu un laborator chimic sistematic, se oferă a face cercetări asupra urinei și a efectua analize asupra băuturilor și alimentelor sub direcțiunea unui Chimist și a d-lui Farmacist Toma Brătulescu.

52-41.

TRIOARELE CELE MAI BUNE

Din fabrica „HEID“, garantat originale.

GRAPPELE CELE MAI SOLIDE

De oțel garantat

Din fabrica „Baecher“.

PLUGURILE CELE MAI RESISTENTE

Intregi de oțel

Din fabrica „Baecher“

Se găsește de vânzare numai la

SOCIETATEA IN COMANDITA WEIL, JOSEPH & Co.

Bucuresci, Strada Smârdan No. 7.

Mașine agricole și industriale

SPECIALITAȚI PATENTATE

0-2.

MICA PUBLICITATE

Cu 5 bani cuvîntul, iar pentru anuniurile cu un număr mai mare de cuvinte, de la 50 în sus, prețul pentru fie-care cuvînt este numai de 4 bani.

P R E D I C Ă

spre a vesti sătenilor nașcerea Principelui Nicolae.

Fraților,

Fie-care dintre noi, de multe ori chiar fără să vrem, am băgat de seamă că toate ființele de pe pământ nu pot crește și nu pot trăi singure fără să se ajute una cu alta. Și dintre toate ființele cu cari a împodobit Dumnezeu lumea, noi oamenii cu deosebire avem nevoie unul de ajutorul altuia pentru a putea trăi; căci omul singur nu se poate hrăni, nu-și poate face o casă, nu-și poate face îmbrăcăminte, și nu se poate căta la vreme de bolă sau de adânci bătrânețe, și de aceia încă din cele mai vechi timpuri s'aun alcătuit satele, și-apoi orașele, unde dinșii trăind mai mulți la un loc, să se potă mai ușor ajuta împreună.

După aceea, iarăși, fie-care dintre noi, am mai băgat de seamă că, ori-unde sunt mai multe ființe la un loc, pentru ca ele să trăiască în bună înțelegere, este și câte o căpetenie dintre ele, aun câte un stăpân de care ascultă toate cele-lalte.

Și acest lucru îl găsim pretutindeni în lume. Turmele trebuie să aibă un păstor, albinele aun o căpetenie împrejurul căreia trăesc la un loc și de care ascultă, chiar paserile cerului, ca de pildă cocorii, când plécă spre țările calde, ca și când vin, aun încă o călăuză. Va să dică, de la o vietate mică ca albina și până la cocorul care-și face calea pe sub seninul cerului, toți aun nevoie de conducători; și cum să nu fie așa când chiar întreaga lume are un stăpân, pe Bunul Dumnezeu. De aceea, și acolo unde s'aun găsit mai mulți oameni la un loc aun fost nevoie și pentru ei de un conducător.

Dar, oameni buni, după cum om cu om alcătuesce un sat, tot așa sat cu sat alcătuesce un ținut și mai multe ținuturi o țară. Și după cum pentru un sat trebuie o căpetenie, un cărmuitor, tot așa, ba încă mai mare nevoie este,

să fie o căpetenie și pentru țară. Și de aceea au fost, sunt și vor fi tot-deauna peste popore: împărați, regi și alți domnitori, cari să le călăuzescă și să le stăpânescă cu blândețe, cu dreptate și cu înțelepciune.

E de la Dumnezeu hotărât ca toate popoarele pământului să aibă stăpânitori, cărora ele trebuie să se supună, să-i asculte și să-i cunoscă măcar din auzite. «Tot sufletul să se supună stăpânirilor mai înalte, căci nu este stăpânire decât numai de la Dumnezeu, și cine nu e supus stăpânirilor, rinduelii lui Dumnezeu se împotrivesce, iar cine se împotrivesce, osândă-și va lua»; iată cât de limpede ne învață St. Apostol Paul, că trebuie să avem un stăpânitor.

Și noi Românii suntem un popor mare, și avem o țară a noastră, iar în fruntea țării un Rege, care de mai bine de 37 ani ne cârmuesce cu multă înțelepciune, pe Majestatea Sa Regele Carol I.

Omenii buni, erau altă dată vremuri când strămoșii noștri duceau o viață plină de multe amărăciuni, căci nu aveau liniștea pe care o avem noi astăzi. În fie-care clipă trebuia să fie gata a pune mâna pe arme ca să-și apere țara de tot felul de vrăjmași cari veniau să-i robescă și să le ia moșia. Erau vremuri când toate națiunile vecine voiau să ne fie stăpâni, cari să ne jefuiască și să ne cârmuiască cum ar fi voit ele.

Sub cârmuirea Marelui nostru Rege, Carol I, noi Românii de astăzi, trăim zile mult mai frumoase și mai liniștite decât strămoșii noștri de odinioară. Nouă celor de acum, ne vine greu să ne închipuim nevoile vremurilor de atunci, căci ne-am trezit în timpuri mai bune, iar cele spuse de bătrânii cari încă le-au cam apucat, ne par lucruri din povești; cine însă scie trecutul din Istoria neamului și a țării, poate mai ușor să prețuiască vremile de-acum.

Iar tot ce vedem că s'a făcut bun în zilele noastre, să scim că numai înțelepciunii Regelui nostru Carol I datorim, care cu blândețe și înțelepciune a știut să ne călăuziască și pe noi, a știut să împace și pe vrăjmașii ce ni s'au ivit peste hotare.

Și de aceea drag să ne fie și El, dragă și întreaga Familie Regală, iar toate împrejurările frumoase și de bucurie cari vor fi trimise de Dumnezeu Bunului nostru Rege sau scumpei Sale Familii, să ne fie și nouă spre bucurie și să

ne bucurăm și noi precum și copiii se bucură în clipele de veselie ale părinților lor.

Și fiind-că omul e dator să scie nu numai ceea-ce se întâmplă în satul său, ci și câte o scire însemnată de prin alte părți ale țării, am ținut să vă spun cu acest prilej o veste care a străbătut în lung și în lat totă țara și a umplut de bucurie toate sufletele Românilor.

Majestatea Sa Regele Carol I, neavând nici un fiu, și-a ales împreună cu Sfatul Țării ca moștenitor la Tron pentru viitor, pe nepotul Său de frate, Alteța Sa Regală Principele Ferdinand, căsătorit cu Principesa Maria, cu care a avut până mai zilele trecute trei fi: A. S. R. Principele Carol și A. L. R. Principesele Elisabeta și Maria.

Acum primim o scire care trebuie să fie de mare bucurie pentru tot Românul, că adică soția viitorului nostru Rege, a născut încă un fiu, «Principele Nicolae».

Așa dar, a dăruit Dumnezeu pe Bunul nostru Rege cu încă un vlăstar din neamul Său; pe cerul Țării noastre a răsărit încă un lucifer strălucit.

Primind toți cu bucurie această frumoasă veste, să rugăm pe Bunul Dumnezeu, Tatăl tuturor îndurărilor și dătătorul tuturor bunătăților să-l dăruiască cu viață, sănătate, înțelepciune și noroc, și să trăiască spre binele și fala Țării și a întreg neamului românesc. «Amin».

V. Puiu.

Sfinții Românismlui

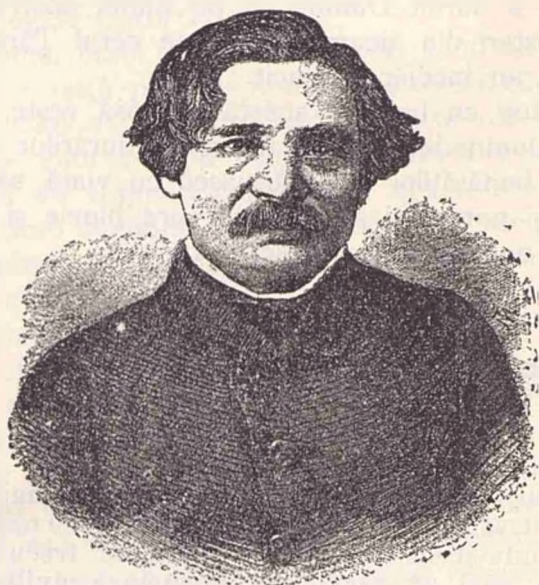
Ión Heliade Rădulescu.

Impul fuge și cu el se duc și figurile mari, cari au ilustrat timpul. Dar, dacă timpul trece nepăsător urmându-și cursul său, nu trebuie trecute și figurile, cari au servit de îndrumare civilizațiunei în cursul vremurilor. A nu ține minte și a nu respecta trecutul, însemnă a ne bate joc de prezent și a nu crede în viitor. Ca să fim la înălțimea schimbărilor ce aduce propășirea, avem datoria: *de a nu da uitării pe acești oameni mari, ci vecinic trebuie să-i avem în mintea noastră, în inimile noastre.*

Și dacă nu ne este cu putință a păstra din scumpul lor suflet nimic decât cugetările lor, arătate prin cărți, pe cari, câți-vă le citesc, apoi să ne mângâiem cel puțin cu repre-

sentarea corpului lor în ceva material. Și nu trebuiesc uitate aceste ființe supranaturale, cari s'au ridicat mai presus de nivelul mocirlos al celorlalți muritori, s'au înălțat mai presus de nimignicia mulțimei. Nu trebuiesc uitate aceste persoane, aceste genii, martiri ai științei și binelui omenirii, cari și-au întrebuițat forțele, puterea lor creatoare, nu pentru o familie cu câți-vă membri, ci pentru o țară întregă, pentru o lume întregă. Familia geniilor e întreg pământul, iubirea lor nu cunoște margini, e nețermurită. Una din aceste figuri a fost și Ion Heliade Rădulescu, care în formă de piatră, a reapărut în orașul ce l'a născut, nutrit și crescut, Tîrgoviște, a reapărut în fața ruinelor palatelor Basarabilor, pe muschiul cărora s'a jucat și a ațipit, a reapărut în fața pitorescilor pozițiuni ale Tîrgoviștei, a reapărut în fața vechei Capitale a României, rechemând-o la o grabnică propășire, rechemând-o la o apropiată deșteptare din somnul în care de multă vreme a adormit. Multe orașe s'ar simți măgulite, însă Tîrgoviștea se poate mândri în fața lumii, că sînul și brațele ei au format lăganul marelui bărbat Heliade.

Ion Heliade Rădulescu.

Toți, p'acest pământ urmărim un ideal: unii avere, alții mărire, alții mai știu și eu ce dorinți. Heliade Rădulescu a avut de țintă: *redeșteptarea noastră națională*. Se uită pe sine, își uită familia și se strădui în a lui pornire, pentru România și pentru Româniism. La pragul deșteptării noastre naționale întâlnim două colonne mari, gróse, puternice: una în Muntenia, Heliade și alta în Moldova, Asaki. Aceste bărne

uriaeșe aŭ existat, există și vor există cât vom avé și noi o patrie, căci pe ele se sprijină cultura noastră, luminarea noastră. A face lui Heliade multe laude, ar fi o pierdere de timp. Întrebați școlele române, întrebați teatrul român, întrebați literatura română, întrebați limba română, întrebați Patria română, toate în cor vă vor răspunde: Heliade, Heliade, Heliade a fost pretutindenî, a fost în toate o jumătate de veac.

Născut în timpul când două curente streine: grecismul și franțuzismul își disputaŭ întâetatea pe pământul românesc, el ia torța aprinsă a românismului din mâna lui Lazăr — care, după cum odinióră Negru-Vodă trecuse muntele cu spada în mână, ast-fel Lazăr trecuse cu cartea în mână să ne spuie că suntem Români — Heliade apucă acéstă torță și o plimbă prin toate colțurile țării de la o margine la alta, chie-mând poporul la o nouă viață, la o nouă aședare.

Născut într'un timp, când totul trebuia făcut la noi, când nimic nu eră urzit cum se cuvine, el îmbrățișeză întregul, își arată puterea lui în toate direcțiunile.

Statuia lui Heliade în București.

Apare de odată ca gramatic, ca poet liric, epic, satiric și fabulist, filosof și istoric critic mai ales. Ca traducător îl vedem alergând la izvorul franceș, după cum odinióră cultura română își găsise izvorul în cel grec. Pentru a moralisă poporul fundeză teatrul român, pentru a-și răspândi ideile mai cu iuțelă, întemeiază diaristica română. Dar misiunea lui ar rămâne sérbadă și necomplectă, nețârmurita lui activitate literară n'ar avé însemnătatea cuvenită, dacă n'ar fi format din Heliade, un bun patriot, un mare om de stat. Știința nu servă la nimic, dacă nu se întrebuițeză spre binele Patriei. Heliade ajuns bărbat, nu se înfricoșă de nimic, nimic nu-l făcea să se dea înapoi de la cele ce credeă el că trebuie să se facă. Pana lui, graiul lui, curajul lui, erau mai tari decât puterea și forțele celor mai puternici ai timpului.

Trei momente istorice vor vorbi de Heliade ca om de stat. În 1836, numai grație intervenției lui, adunarea legislativă se opuse planurilor consulului rusesc Ruckman, ce voia să introducă în regulamentul organic un articol final prin care s'ar fi răpit autonomia țării. În 1834, numai fabula lui Heliade «*Măceșul și florile*», îndreptată contra lui Trandafilof, deșteptând opinia publică, scăpă țara de o nouă ocupațiune rusească. În 1848, Heliade fu cel d'întâiu, care punându-se în fruntea curentului de libertate, proclamă constituția de la Islaz. Eră aspirațiunea unui popor întreg manifestată în cugetarea lui, eră suflarea vântului liberator din apus, ce-și găsisse răsădit în sufletul marelui bărbat.

Respect persoanei și proprietății, stă scris în fruntea proclamațiunii de la Islaz, *ordine, tact, timpul necesar și prudența*, eră ultimul articol al acestei proclamațiuni. Religiuinea cu filosofia, patriotismul cu umanitatea, au condus toate lucrările sale, au format baza conștientărilor sale pe care le-a plantat în toți câți se apropiară de el. În cartea-i măestrată, *echilibrul între antiteze*, își formulază singur cugetarea politică. «*Nici tiranie, nici anarhie, nici superstiție, nici ateism, nici pedantism nici sarsailism. Între tiranie și anarhie vom pune dreptatea, între superstiție și ateism vom pune religia, între pedantism și sarsailism vom pune știința. Iar dreptatea, religia și știința, nu vor merita acest nume de nu vor fi sinonime cu adevărul.*»

E de observat că munca și scrierile unor ómenii ca Heliade, cari au tras primele brazde în câmpul literaturii și culturii naționale, nu se pot judeca în mod istoric, decât după influența ce au avut asupra societății. Ca să ne facem o slabă idee de rolul jucat de Heliade, din acest punct de vedere, vom compară starea țării noastre cu începutul și sfârșitul carierei lui.

La începutul secolului al 19-lea, când Heliade eră copil, în loc de o Românie mare, aveam 2 țărișóre, dușmănite de toți, dușmănite între ele, ideea unirei în embrion încă, întocmai ca o flóre primăvărată ce nu îndrăznesce să iasă de sub zăpadă, își face apariția cu multă sfială, pe ici pe colea, în câte o mică scriere, poporul lungea în servituile lui seculare, iar școlile și cultura românească erau învăluite în lînțoliul grecismului. Cu 50 ani mai târziu, în loc de 2 țări despărțite, amenințate a deveni când pašalâcuri turcesci, când guvernăminte rusesci, avem o Românie unită, tare și respectată de totă Europa, avem școli românești cari se ridicară peste tot în locul celor grecesce, avem pe țaran scăpat de clacă și robie și devenit stăpân, proprietar al vechiului său pămînt, avem legi liberale sub puterea cărora țara noastră a făcut un progres pe care alte țări l'au săvîrșit în sute de ani.

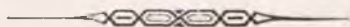
Mulți bărbați însemnați, au contribuit la regenerarea noastră

națională, însă primul loc îl ocupă Heliade. Să aprindem candela recunoștinței la mormântul lui și să ne închinăm smeriți și sinceri, cum se cuvine, înaintea numelui lui, care a făcut atât de mult pentru poporul nostru. Să ne adunăm împrejurul statuei lui și în timp de bucurie și în timp de restriște: în timp de bucurie pentru a-l lăuda, al admiră, în timp de restriște pentru a ne insuflă de curajul, de învătătura și blândețea lui.

Privindu-l, să ne fie o pildă vie, sau exemplu educativ, pe de o parte că numele, celor ce muncesc nu dispare odată cu materia, iar pe de alta să ne îndemne și pe noi la muncă, la muncă cinstită. Cesar, generalul renumit al străbunilor noștri Români, vedând statuia lui Alexandru cel Mare, îngenuchiă, plânse și esclamă: *«Tu la vârsta mea cucerise-și lumea, iar eu n'am făcut nimic încă»*, și de-atunci Cesar deveni marele general. Petru cel Mare, împăratul Rusiei, atât fu de atins în fața statuei lui Richelieu, în cât diise: *«O! mare om de stat! Ți-aș da jumătate din imperiul, numai dacă m'ar învătă să conduc cea-laltă jumătate»*, și în adevăr Petru fu un bun organizator. Facă cerul ca figura Mareluî literat să sădăscă în inimile Românilor dragostea către tot ce e bine și frumos, facă cerul ca munca și dorul lui de Patrie să gădăscă mulți imitatori, facă cerul ca memoria lui Heliade să se transmită în eternitate d'alungul vremurilor.

Christache Georgescu.

Direct. gim. din Tergoviște.

Mortalitatea ómenilor. — In fie-care an, după cum spune o statistică, mor aproximativ 33 milioane de ómeni pe fie-care di, așa dar 93.533 pe oră, 3.730 pe minut, 62 la fie-care secundă.

Durata mijlocie a vieții omului este calculată asupra întregii populațiuni a pămîntului ca de 35 ani. Trebuie însă să facem observațiunea, că nu avem nici o cunoștință asupra duratei vieții a unei mari părți din populațiunea pămîntului.

A patra parte din ómeni mor înainte de vârsta de 7 ani, jumătate înainte de 17. Dintre 100.000 persoane numai una singură ajunge la vârsta de 100 de ani. Aceeași statistică de mai sus spune, că dintre 100 de ómeni, cari ajung la vârsta de 70 ani, 43 aparțin preoției și politiceî, 40 agriculturêi, 39 din clasa muncitóre, 32 din armată, 23 fac parte dintre advocați sau ingineri, 28 profesori și numai 24 medicî.

FURNICA

Sră o-dată o fată frumósă numită Viorica, de o vrednicie rară și la câmp ca și în casă. — Când se duceă la izvor cu cofa cu apă, furca-î eră tot-deauna la brâu, iar iele ei erau cele mai frumóse. Intréga viétă o petreceă lângă mama sa pe care o inconjură cu dragostea și îngrijirea ei. — Dar, după cât-vă timp, iubita sa mamă se sfirși și Viorica rămase singură în căsuța sa cea mică, ne mai avénd pe nimeni pe lume.

Intr'c di, ședénd pe pragul ușii și uitându-se cu întristare la lume, de odată vede mișcându-se spre dînsa un lung șir de furnici, cari se opresc și forméză în jurul Vioricăi un cerc mare.

Unele dintre furnici eșiră înainte și 'i dîse:

Noi cunóscem, Viorico, hărnicia ta care se potrivește cu a noastră. Noi mai scim că ești singură singurică, pe lume. De aceea te rugăm; vin-o și fă-te regina noastră. Iți vom clădi un palat, mai frumos și mai mare decât cea mai mare casă ce ai vădút vre-o dată. Numai un lucru trebuie să ne promiți: că nu te vei mai întórce înapoi printre ómeni și că vei rămâne la noi cât vei trăi.

Nici că doresc mai bine decât să rămân cu voi, răspunse Viorica, căci nimic nu mă mai ține pe mine aci, decât numai mormîntul mamei.

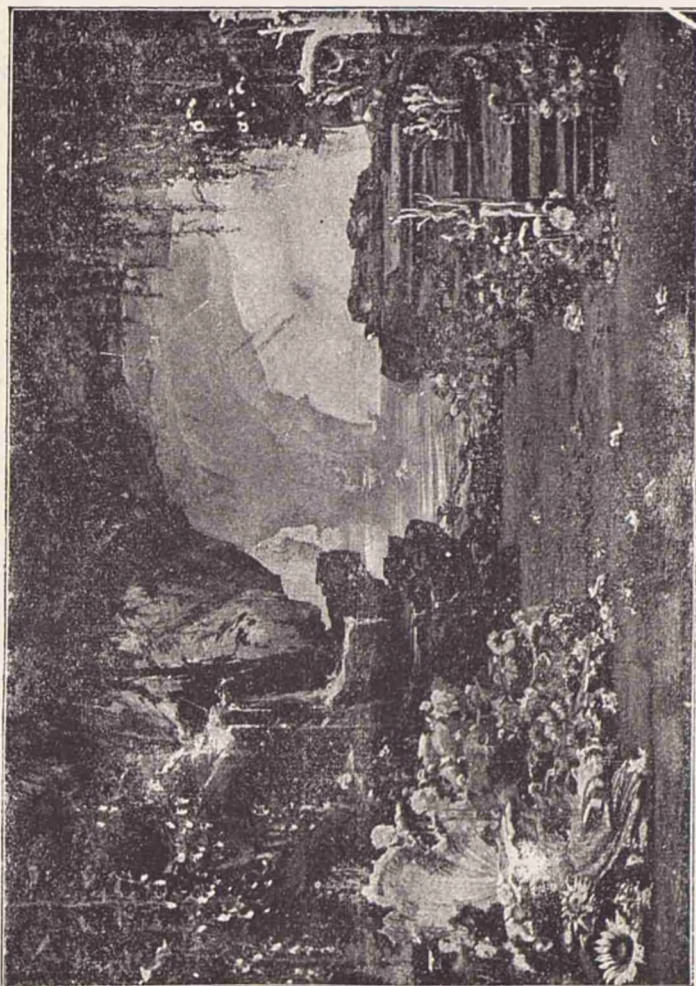
Poți să mergi la mormîntul mamei tale, numai să nu vorbesci cu nici o ființă omenéscă.

Ast-fel se duce Viorica cu furnicele. Ele merseră o cale lungă, până ce ajunseră la un loc, care se părea bun pentru a clădi acolo un palat. Atunci vèdú Viorica cu cât furnicele erau mai ghibace decât dînsa. Erau în acel palat galerii și lucruri destinate pentru ouéle furnicilor. Camerile erau împodobite cu măestrie cu foi de flori, iar Viorica se invétase a țese cu ața de paiajen. Clădirea se ridică sus și camera destinată pentru Viorica eră atât de minunată și de frumósă, precum nimeni nu-și póte închipui. Mai multe săli conduceau în lăuntru palatului, ast-fel că Viorica puté aveâ sciri cu cea mai mare iutélă despre supușii săi. Scândurile erau de foi de mac, ușile de foi de roze, pe jos era așternut un covor gros de flórea reginei. — Camera Vioricăi, care eră aședată în locurile cele mai din lăuntru ale palatului, aveâ tavanul făcut din foi de crin. Dar patul Vioricăi, la care furnicile muncise câte-vă săptămâni? Eră tot ce este mai gingaș în lume. Tóte furnicile păziau cu hărnicie și gelozie pe iubita lor regină. Furnicile erau fórte măgulite și dîceau adesea că au rađele sórelui în casă și-și lăudaú norocul. Ele făcuse pentru Viorica o prispă deosebită, pe care se puteá preumblă, ca să se bucure de aerul curat al munților și de razele încălditoare ale sórelui, când camera i se părea prea îngustă. De pe acea prispă ea puté privi și înălțimea clădirii, care ajunsese acum a fi un munte.

Intr'o di ședeâ în camera sa și de odată se aude un freamăt mare împrejurul muntelui. Intreg regatul cel mic eră în larmă și toți veniau la Regina strigénd: Ni se dărâmă casa. Ómenii rîi scormonesc în ea. Viorica le liniștí dîcându-le: Voiú pune capét la acésta.

Viorica apărând pe prispă, dădă cu ochii de un tânăr de o mare frumusețe. El descălicase și cu câți-vă cari îl însoțiau, scormoniau cu săbii și cu lănci în muntele furnicilor. Când ea apără, strigă cu o voce resonantă: Cine sunteți voi, care ve alegați de împărăția mea?

Iartă frumoasă fată, răspunse tânărul. Pe onora mea de fecior de împărat ce sunt, de astăzi înainte sunt apărătorul vostru cel mai devotat.

In munți.

Vă mulțumesc, zise Viorica. Cer ca în regatul meu să nu pășescă picior de om.

După aceste cuvinte ea dispără.

Fiul de împărat a așteptat în zadar să mai reapară regina și nevedând decât furnici și iar furnici, cari mergeau în cete, cu o iutelă nespasă, spre a repara stricăciunile, a încălecat și plin de tristețe a plecat.

Viorica de data acésta însă găsesce că în împărăția sa nu mai eră aer în destul și încercând să se culce, se asvirliă neliniștită, când într'o parte când într'alta, ședeă, se sculă și iarăși se culcă.

Tropotele cailor, se auđiaū împrejurul muntelui de mai multe ori pe ți, dar multe țile trecură, fără ca Viorica să se mai arate, macar o singură dată, afară din palatul ei. O apucase un dor de ómenī, se gândiă la satul ei, la casa ei, la mormīntul mamei sale și după câte-vă țile, anunță pe supușii sei, că are de gând să mērgă la mormīntul mamei ei.

Ea se rugă, ca nimeni să nu vie după dīnsa, dar de departe se ținură de ea câte-vă furnici, pe cari nu le putē vedeă.

Căutând mormīntul mamei sale, pe care il acoperise ierburile și plantele, de odată rēsună lângă ea vocea fiului de împērat. Ea vroī să fugă. Inșă el o reținū cu putere și-i vorbi despre dragostea lui cea mare, cu cuvinte atāt de dulci, în cât ea stātū și-l ascultă cu ochii pironiți. Când se întunecase de tot 'și aduse aminte că eră o regină, care-și uitase de datorie și că furnicile îi interđisese de a se întâlni cu ființe omenesci. De odată fugi de la feciorul de împērat. El însă se luă după dīnsa. Și în apropierea muntelui 'l conjură să se retragă, ceea ce făcū cu promisiunea de a reveni a doua ți.

Vioricā se furișă incet prin sat, intră în palat și ajunse în camera ei, pică pe pat sfirșită de oboselă. Dar somnul nu vreă să se reverse peste dīnsa și să-i închidă ochii. Neliniștită Viorica, se asvirlea și într'o parte și într'alta.

Când simți că dimineța se apropie, ea dādū în lături perdēua de roze, pentru a alergă afară în libertate. Inșă mirarea o cōprīne când vedū că eșirile erau astupate. Atunci începū să strigate tare. Tōte furnicile se adunară, iar Viorica țise:

— Vreau să es la aer curat.

— Nu rēspunse furnicele. Nu te lāsăm să eși afară, căci atunci te perdem.

— Nu-mi dați ascultare?

— In tōte, numai într'acésta nu. Sdrobesce-ne cu piciorul spre pedēpsă. Noi suntem gata a muri pentru binele comunității și pentru a scāpă onōrea reginei nōstre.

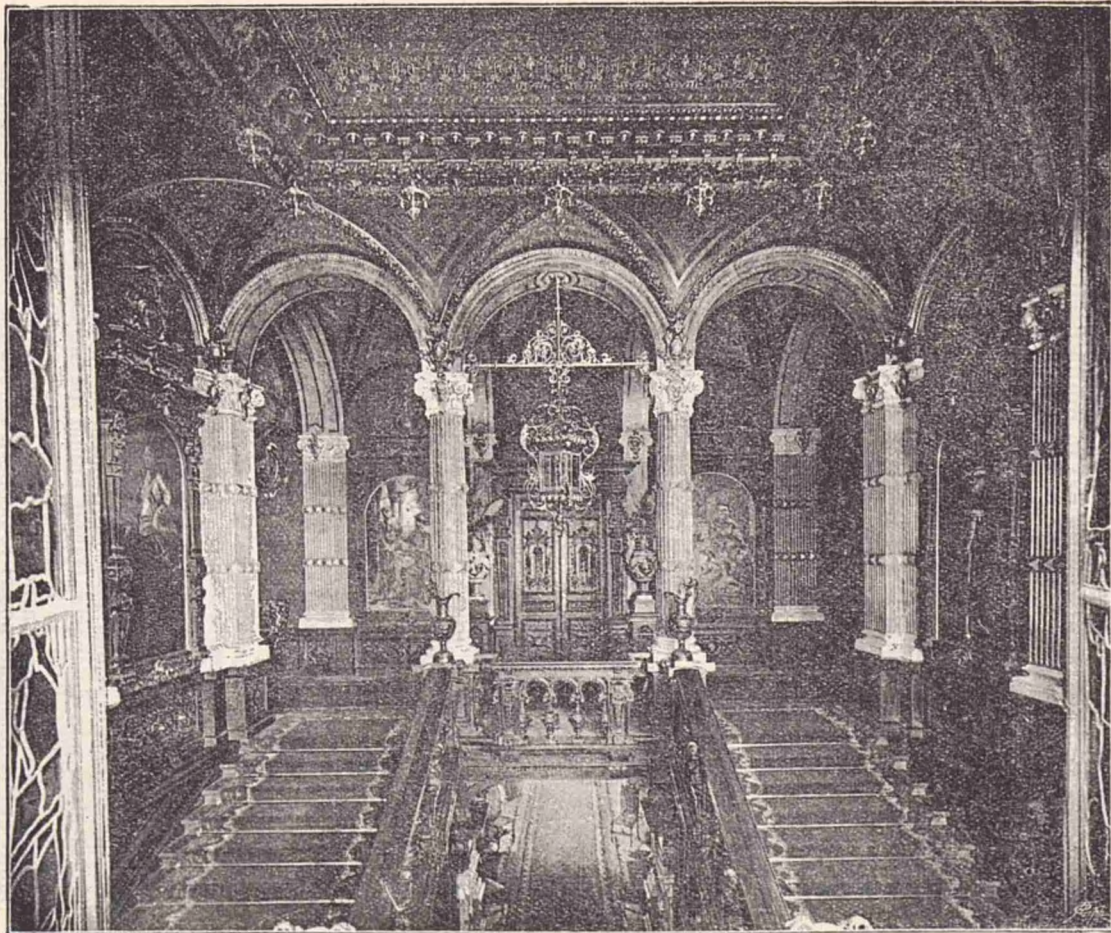
— Viorica plecā capul și lacrimi izbucniră din ochii ei. Ea rugă pe furnici să-i redea libertatea. Dar în zadar.

Atunci se încercă să-și deschidă o cale cu degetele ei gingașe, însă ceea ce lucră și da în lături, se umplea mai tot atāt de iute la loc, în cât în fine pică desperată la pămīnt.

Furnicele 'i aduseră cele mai frumoșe florī și nectar și picături de rouă pentru a-i alinā setea; însă vaetele ei rēmase neascultate. De témă ca ele să nu pătrundă afară, furnicele se hotărīră a ridică clădirea lor mult mai sus decăt Virful cu Dor și numiră acest munte «Furnica». Feciorul de împērat, de mult nu mai dă rōte prin prejurul muntelui, dar nōptea când tōte sunt liniștite se aud încă suspinele Vioricāi.

Carmen-Sylva.

— Intre ómenī nu trebuie să fiī nici prea îndrăzneț nici prea sfiicios.

Scara de onoare din Castelul Peleșul (partea superioară).

USCATUL FRUCTELOR

Prepararea prunelor uscate.

Se știe că, în România, fructele se opăresc, sau în Moldova, se usucă prin sistemul lojniților. În multe părți ale țării fructele (prunele) se usucă la soare și la vânt, cu simburii lor sau desîmburate, și au destulă valoare în comerț.

Metoda cea mai bună însă de uscat fructele, e aerul cald, prin mijlocul unor aparate anume construite.

Astăzi Românii prepară prunele uscate din varietățile de prune vâratice; se culeg prunele cöpte, se opăresc într'un vas cu apă ferbinte și se întind apoi pe grății de nuele expuse vîntului și căldurii până ce se usucă și apoi se conservă pentru érnă.

Pentru *afumare* se întrebunțéază varietățile de prune tomnaticé și în special, prunele vinete (1).

Guvernul nostru s'a preocupat în multe rânduri ca să dea un avînt industriei preparării prunelor uscate.

În anul 1889, August 11, Ministerul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor, ministru fiind réposatul Gr. Păucescu, a trimis la Paris, pentru a vizita expozițiunea universală de acolo, pe d-l George Kirovicî, spre a face un studiu mai cu osehire *asupra aparatelor pentru uscat fructe*.

Târziu, peste 10 ani, în 1899, cu ajutorul societății centrale agricole, d-l G. Kirovicî a publicat o lucrare despre uscatul fructelor și construirea diferitelor feluri de aparate (2). În cărticica sa, d-l G. Kirovicî, după 10 ani de gândire, a fost însuflețit de sentimentul invențiunii, al născocirii, pe care îl au mulți români de la o sémă de vreme, iubitorii negreșit de propășirea țării lor.

(1) Prunele afumate se prepară pe «lojnițe». Pentru instalarea lojniței se sapă un cuptor în mal, ca acelea ce servesc la arderea pietrei de var, și d'asupra gröpei se pune un grătar de nuele. În lipsă de mal sau ridicătură de pămînt, se zidesce un cuptor de cărămidă sau piétră, lăsându-se jos o ușe pe unde se face focul. În cuptor se face un foc domol cu putrigaiuri, cu lemn de carpen sau alte lemne cari ard încet și dau fum mult. Focul lucréză asupra prunelor în 2 feluri, pe deoparte, prin căldură evaporându-le apa și, pe de-altă parte, prin fum, care este agentul de convocare al mai tuturor substanțelor putrescibile. Prunele se amestecă cu grebla pe lojniță pentru a se uscá tóte, iar nu numai stratul de desubt. După 24—36 ore parte din prune sunt gata, se aleg acelea și se pun deoparte, lăsând numai pe acelea cari nu sunt bine uscate, cari și acestea se ridică treptat după ce se usucă. După ce s'au ridicat tóte se umple din nou lojnița. O lojniță făcută odată duréză mai mulți ani și muntenii noștri le acoperă spre a nu se surpă și strică de umezélă. Din 100 kgr. prune es ca 25 kgr. prune uscate (afumate). Pentru a uscá 4—500 kgr. prune, se întrebunțéază o căruță de lemne. Producătorii vînd prunele afumate cu 15—20 lei suta de kgr, iar speculanții le vînd cu 30—40 lei suta de kgr.

Luca Fortunatu, Cultura prunului, 1699, pag. 26.

(2) Veđi «Culăuza pentru uscatul fructelor în aparate mecanice» de G. Kirovicî, 1899, pagini 53.

și și-a luat curagiul să dea publicității noul său aparat de uscat prune și alte fructe.

Aparatul de uscat fructe al d-lui Kirovič e construit din tablă de fier avînd 4, 6 și 10 secțiuni cu 2, 12 și 20 grătare, după cum e vorba de industrie mică sau de industrie mare.

Din nenorocire, aparatul de uscat fructe, construit de d-l G. Kirovič, tocmai pentru că e construit din tablă de fier, prăjește sau pârlesce fructele. Fructele în acest aparat se usucă silit, controlul temperaturii nu se pôte face. Incercat de societatea centrală agricolă, acest aparat n'a dat rezultate bune; întrebuintarea aparatului n'a putut fi vulgarisată. Pe lângă că aparatul prăjește prunele, apoi, relativ, e și scump.

D-l Maximilian Popovič, chimistul Regiei monopolului statului prin anul 1898, avînd misiunea să studieze în Bosnia și Herțegovina metodele de fermentarea tutunului, a avut buna inspirațiune de a se ocupa să învedereze și cel mai bun sistem de uscătoare de prune din Bosnia. D-l Max. Popovič a publicat o broșură importantă asupra uscatului prunelor (1).

D-l Max. Popovič a arătat în lucrarea sa că, dacă, prunele și în genere tôte fructele, s'ar usca cu pricepere și în chip mai rațional, am puté exporta pe fie-care an pome uscate în valoare mare.

Și, dacă am urmă ca Bosnia și Herțegovina, măcar ca unele ținuturi de peste Carpați, câștig mare am avé.

De-o cam dată se puteau construi uscătoare sistematice în județele cele mai bogate în fructe. Uscătoarele pot fi construite din material bun, care să coste 100—200 lei, pentru-că, dice d-l Popovič, și țuica e bună și bănoasă (după obiceiul pămîntului), dar făcînd socotéla, prunele uscate aduc și ele un venit mare.

D-l Popovič vorbește în lucrarea sa de uscătorul de prune Cazenille care se pôte încărcă cu 500 kilograme prune și instalarea lui costă până la 1.500 lei, precum și de uscătorul Ribe care se încarcă cu 220 kilograme fructe, iar instalarea lui costă până la 900 lei.

Aparatul de uscat prune «sistem Cazenille» s'a introdus de Ministerul agriculturii la pepiniera Vișanu (Iași), e bun, are numai desavantajul că instalarea lui costă mult.

Noi credem că Românii, cu geniul lor, stimulați de guvern și de societățile agricole, ar puté să-și construiască cu socotéla un uscător de prune, care să coste efin și să dea rezultate bune

Uscarea fructelor a preocupat și pe d-l Niculae Fleva, fost ministru de agricultură. În 1899, d-l Fleva a onorat pe d-l D. G. Ionescu cu o misiune în străinătate, cu obligațiune să studieze starea culturii pomilor, a industriei și comerțului la care dă naștere acéastă cultură.

D-l D. G. Ionescu a prezentat un raport asupra utilizării fruc-

(1) Industrializarea fructelor, 1900, broșură de 44 pagini.

telor în unele țări europene, care n'a avut răsunset practic în populațiunea noastră (1).

Românii au rămas la obiceiul lor de a-și desface fructele proșpete în piețele orașelor, unde sunt vândute, sau pe la fabricile de conserve care prelucră fructele, sau în fine, uscându-le ori afumându-le.

Prunele brumării (perjele), vinete, gătlănose, etc., a căror carne nu e lipită de sîmbure, uscate, presintă o mare valoare comercială. D-l Ionescu în raportul său vorbește de «Uscătorea ambulanta de Geisenheim» întrebuițată în Germania, în care uscare se face în 5—6 césuri. Acastă uscătore se transportă lesne, arde o cantitate mică de combustibil (în 12 césuri 45 kilograme cărbuni), costă 583 lei și, în cele 26 cutii din care e compusă, se încarcă cu 225 kilograme cireașe sau 180 kilograme mere tăete. Sunt uscători în felul acesta cari costă 212 lei și în 7 césuri usucă 50 kilograme prune. Constructorul acestor uscătore e Valentin Waas.

Uscătorul Cazanille, introdus la pepiniera Vișanu (Iași) se găsește întrebuițat în Ungaria și Bosnia. Instalațiunii de uscat fructele, după sistemul acesta, se fac de fabrica Ganz & Co. din Budapesta.

Cel mai bun uscător pentru țara noastră ar fi acela care ar satisface trebuințele unei uscări repeđi. Grătarele uscătorului «sistem Cazenille» se pot face în atelierele școlilor noastre de meserii, iar construcțiunea în care se vor aședă grătarele (uscătorea propriu disă) se pot face de pămînt bătut sau de gard de nuele bătut cu pămînt.

Felurite fructe se pot usca. In special pentru prune care ar fi mijlocul cel mai estin de a le utiliză? Uscarea sau transformarea lor în țuică?

Principala întrebuițare a prunilor e țuica. Un hectar de pruni, inclusiv fabricarea țuiceii, reclamă anual cheltueli în sumă de 130 lei și produce 200 decalitri țuică a 4 lei, 800 lei; decii prunele transformate în țuică pot lăsă un beneficiu de 670 lei pe hectar sădit cu pruni. Socotind pe hectar 400 pruni și o producțiune mijlocie de 40 kilograme de fie-care prun, face 16.000 kilogr. prune, producțiunea mijlocie a unui hectar. Dintr'o sută de kilograme se obțin 25 kilogr. prune uscate, decii din 16.000 kilogr. vom aveă 4.000 kilogr. prune uscate, a 20 lei suta face o valoare brută de 800 lei.

Folosul ar fi același. Prunele afumate sunt un obiect de consum plătit bine tot-deauna în comerțul mare.

D-l Nicolae Filipescu urmază d-lui Fleva în ministerul agriculturii. In Decemvrie 1900, d-l Filipescu depune în cameră un

(1) Raport asupra utilizării fructelor în streinătate de D. G. Ionescu, publicat în Bul. ministerului, anul 1899, pag. 468.

proiect de lege pentru încurajarea fructelor uscate cu dispozițiile următoare:

a) Ministerul eră autorizat să împrumute banii comunelor sau particularilor, cari vor instala, sau vor pune în lucru, cuptore pentru uscatul fructelor, până la 60% din valoarea uscătoriei.

b) Materialul adus din străinătate pentru instalarea acestor cuptore se scutiă de taxele vamale.

D-l Filipescu voiă să îndrumeze prin lege, pomologia română pe calea industrialisării, ajutând particularii sau comunele să cumpere și să instaleze aparate perfecționate pentru uscarea fructelor.

E de notat și faptul că anul acesta ministerul instrucțiunii publice a trimis în Bosnia 2 Invățători să învețe uscatul prunelor!

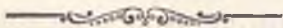
Prunele uscate sau afumate așa cum le prepară Românii în principalele centre ale țării, cum ar fi: Horezul (Vilcea), Leordeni (Muscel), Rădășani (Suceva), Calu (Neamț), sunt cunoscute și apreciate, se exportă și se bucură marfa chiar de renume. Nu fabricarea sau prepararea prunelor uscate lasă atât de dorit, cât ambalatul prunelor, conservarea lor și debitatul în comerț. Din cauza acesta prunele noastre afumate sau uscate se vînd pe prețuri foarte mici, concurându-ne produsele similare streine. Aparatele perfecționate de uscare a fructelor ar avé de rezultat *mărirea producțiunii și îmbunătățirea prețurilor*.

E adevărat că în 1901, noi am exportat numai 151.024 kgr. prune uscate, afumate, sau opărite, în schimb am produs țuică multă.

Ministerul agriculturii noastre puté să dea o direcțiune mai rațională uscatului prunelor și altor fructe, dacă instalează el din oficiu în 3—4 centre (cum ar fi Horezu, Leordeni, Rădășanii, etc.) prin agenții silvicii sau alt-fel, aparate de uscat, sistematice și eficiente, dacă luă măsuri, de asemenea, ca și ambalatul prunelor uscate să se facă curat. E nevoie mare ca ministerul de agricultură să încredințeze unei persoane cestiunile tehnice și comerciale privitoare la pomologia țării; ast-fel, fără nici o lege, prin simplă *decisiune ministerială*, se puté și se pôte chiar de acum înainte ajunge la rezultate mari.

(Câmpul).

S. P. R.

77 Frigăru. — Se taie carnea de la muschiu în bucățele potrivite. Apoi se taie o cêpă și se presară cu sare și piper și se frecă bine cu dînsa bucățelele de carne; se stropesc cu puțin vin și se ung cu puțin unt; după aceea se pun în frigări subțiri de lemn și se frig la început la un foc iute și în urmă la un foc mai môle, îngrijind a le da pe masă fierbinți și cu mustul lor.

*

LA NOI

De micî ca prunci ne pomenim
Intr'un locaş iubit şi sfînt ;
De dînsul vecînic ne-amintim
In tîtă vieţa cît trăim
Pe pămînt.

Şi 'n  est locaş e traiu plăcut
Cum nu simţim c'aiurea este,
Şi-anume-'i pentru noi făcut —
Un raiu din vremuri din trecut
Din poveste.

Şi 'n el e cald, tihnit şi bine —
E adăpost de suferin i :
De ori- i-ce şi ori- i-cine
Apărători ai lângă tine
Pe p rin i.

 i-acest locaş noi, c t trăim,
In vremuri bune şi 'n nevoi,
Cu dor ori-când il pomenim
Pe d nsul numai il numim :
La noi.

De mică ca prunci ne pomenim
Intr'un locaş iubit şi sf nt ;
De d nsul vec nic ne-amintim
In t t  vieţa c t trăim
Pe p m nt.

Th. D. Sperantia.

RÂIA PSOROPTICĂ A OILOR.

ea mai dēsă și mai urâtă dintre râile acestor animale, a fost cunoscută din veacurile cele mai depărtate, dovadă că «Moise», oprea tăierea oilor râioșe pentru hrana națiunii Izdrailite.

Acastă râie este pricinuită de către parazitul «psoroptes comunis al oiï». Ea se arată pe părțile corpului acoperite de lână, începând de regulă pe grebăn, de unde se întinde apoi spre gât, spinare, cōste, deșerturi, etc.

Pe locurile bolnave, se produc bēșicuțe de mărirea unui bob de linte și de colōre albicioșă sau gălbuie, din care iese un fel de zemositate, care prin uscarea se preface în nisce cojițe tārâtoșe, gălbuï.

Din cauza mănăcirimei, oïea râioșă se scarpină cu gura și se hârjic de tōte lucrurile, ceea-ce face ca parte din coji să cadă, iar lâna să se murdărească, să se încurce, să se rupă sau se smulge. Cu timpul lâna atârănând, cade în bucăți; firele ei își pierdut lustrul, sunt fără putere, rupându-se cu mult mai ușor ca de obicei.

Cu pielea îngroșată peste măsură, asprită, crăpată și rănită pe alocurea, oïea rēmasă necăutată, se înfățișează cu totul slăbită, cu puterile sleite, în cât abea se ține de turmă, mergând cu capul în jos și cu petice de lână spânzurate și aprōpe să cadă de pe corp. Animalul ast-fel topit și sdrențaros, își pierde cu totul prețul, de unde și dicțtōrea: «oïea care nu pōte să-și ducă lâna, mai bine să o mănânce lupii.»

Când nu i se dă nici o îngrijire, oïea râioșă se sfârșește din ce în ce, murind după 2 — 3 luni.

Oile sănătōse râieză prin molipsire de la oile bolnave. Imprejurările în care se face molipsirea sunt aceleași ca și cele de la râia sarcoptică.

Râiea psoroptică a oiï, nu se comunică la alte animale.

Când bóla se declară, proprietarul oii sau oilor bolnave, va însciința despre acesta primăria din localitate, urmându-se ast-fel după cum s'a spus la cea-laltă râie a acestor animale.

Când avem a face numai cu o óie bolnavă, sau cu câte-vă, pentru a le însănătoși, după ce le tundem, frecăm părțile bolnave, cu «uleiū de cad».

Daca însă numărul oilor bolnave este mare, ceea-ce se întâmplă când bóla se iscă în turme, atunci trebuie a lucrà într'alt chip. Iată cam ce spune în această privință un învățat francez, profesorul «Ca-deac».

Tuebuie a se tunde mai întâiū oile bolnave, după tundere se așteptă 8 până la 15 zile. Acest timp trecut se întrebuintează una dintre multele băi și în special «baia arsenicală.» Acéstă bae se compune după un alt frances numit «Teissier», din:

Acid arsenios, 1.000 grame.

Sulfat de fier, 10.000 grame.

Apă, 100 litri.

M. D.

Iar după «Clement», preparațiunea este formată puțin diferit, ast-fel:

Acid arsenios, 1.000 grame.

Sulfat de zinc, 5.000 grame.

Apă, 100 litri.

M. D.

Preparațiunea uneia sau alteia din aceste băi, se face într'un hârdău, avându-se grijă ca apa ce se întrebuintează să fie căldicică.

Baia fiind gata, oile bolnave deja tunse, și vremea fiind frumósă, cald, se începe îmbăierea.

Oile se vor unge pe uger mai 'nainte de îmbăiere cu unt de lemn, untură sau seū.

Două ómenī sunt necesari pentru facerea băilor; unul apucă óiea de picióarele din nainte și de cap, iar altul de picióarele din dărăt. Animalul este vîrât în hârdău mai întâiū cu spinarea în jos; gura, botul și ochiī, singure rămânând afară; apoi se lasă

a stă în picioare tot în baie, frecându-se și storcându-se în același timp cu mâna lână după corp.

Imbăierea oii raióse.

Fie-care óie se ține în baie 2—3 minute.

Una sută oi se pot îmbăia în aceeași baie, pregătită după cum s'a arătat mai sus.

Se vor ferì oile, alte animale sau omul, de a bea din baie, putându-se otrăvi.

După scóterea din baie, fie-care óie se va frecă bine peste tot corpul, și apoi se vor lăsa într'un local, ocol, curat în care bate sórele.

De obiceiú după o singură baie, óiea este vindecată. Dacă însă bóla nu dispăre, óiea tot se scarpină, atunci se face o a doua baie, la 8 zile, după cea d'întăiú. Cu totul rar se întâmplă să fie nevoie de o a treia baie, care se va face la 15 zile după cea d'întăiú.

Irimia Popescu.

Medic veterinar.

Cum împiedecăm crescerea córnelor la viței. — Sunt economi căroră le plac vacile fără córne. Ca să împiedecăm crescerea lor ne folosim de sodă caustică și anume: când simțim la vițea, încă în primele zile după ce a fost fătată, nodurile la cap, unde se ivesc córnele, le udăm cu ceva apă și le atingem de câte-vă ori la intervale de câte 2—3 zile, cu sodă caustică. Fără a produce animalului nici cea mai mică durere, córnele nu se vor ivi nici odată.

Legea băncilor sătești.

— Noroc bun, moș Tódere.

— Să dea Dumnezeu, d-le învățator.

— Cum te mai lauți pe ȃiua de aȃi?

— Mă mulțumesc, că eū și ai noștri suntem sănătoși. Aȃi-diminetă, pentru că-i ȃiua de «Sfinta Treime», fusei cu ai casei la biserică. Acum ieșii sub umbra ăstor nucii, așteptând pe nenea Nicolae, să mai povestim, ca la ȃile de sėrbători.

— Nu faceți rėu, moș Tódere, mai ales, că locul l'ați ales sub umbră de nucii și în fața d-v. se revarsă tot satul, piriul, hora, în sfărșit tot.

— Apoi de, d-le învățator, casa a trebuit s'o fac aci, căci asta-i locul bătrănilor; iar nucii mi i-aū lăsat tatăl meū, ca un fel de avere, ȃicēndu-mi să-i îngrijesc, să nu-i stric, să-i păzesc, ca pe un dar strămoșesc; căci și tatăl lui—bunicul meū—tot așa i-a spus. Căt o fi trăind nucul nu sciū, dar istoria nucilor mei, încă e lungă, pierȃndu-se în vremuri depărtate.

Dar să las vorba asta, aȃi e 25 Maiū, până la ȃi-intăiū mai sunt 6 ȃile și trebuie să dau cotisaȃia la bancă.

Mă tot țineam însă, d-le învățator să-ți spun o vorbă și nu îndrăzniam; de, par-că și-acum mă sfiesc, dar. . .

— Moș Tódere, eū v'am ascultat ori-ce vorbă mi-ați spus. Cuvintul celui rėu l'am ascultat, ca și pe al celui bun, și din ce am putut și pot, am dat și dau sfaturile ce s'a căȃut; decii, d-ta nu mai șovăii și spune-mi ce ai pe inimă.

— Aseră, ducēndu-mē la Dobrică Băcanul ca să cumpėr nisce săpi, căci ȃilele astea trebuie să ieșim la prășitul porumbului, mă întâlneii cu d-l Niculache Stavridis, apoi mai veni jupân Moise și Stoian Dedu.

Din una în alta ajunse vorba la societatea noastră. M'aū tot întrebat ei, m'aū descusut din fir și până în aȃă, până ce aū ajuns să mă căiască, că mi-am pierdut puținii bani —strănsurica mea—puși la banca noastră. Eū mirat, și ca omul cu necazuri multe și nesciutor, i-am întrebat, cum și în ce chip glăsuesc ei. Atunci aū început să-mi spue, de-am rėmas înspăimintat, ba că s'aū adevērit vorbele lor, că banii o să mi-i mănānce, ori ai de mănuesc societatea, ori guvernul. Eū le-am spus, că de d-v. să nu s'atingă, căci la

Sfintul Vasile, casierul ne puse în față contracte de împrumut de 4.380 lei și bani în mână 240 lei. Apoi dacă la registru cel de chitanțe erau bani adunați 4.620 lei, eu cred că socotelile erau destul de bune. Dar când veni vorba de guvern îmi diceau că cu el nu-i de glumă, mi-au spus, că acum vr'o lună s'a făcut o lege, care dice, că o să ne ia banii noștri și o să ni-i ducă la o bancă a statului în București și nu se scie, dacă o să-i mai vedem vr'o dată. După cum spunea ei, mai că-mi vine să cred și eu. Bine, ce trebă are statul să facă lege pentru banii noștri? Dacă n'ar avé vr'un gând, ce-ar avé de noi, când și fără lege ne-a mers destul de bine până acum?

— Mă prinde mirarea moș Tódere, când aud vorbe ca cele, ce mi-le spuseși; dar d-ta ai dreptate, ești om nes-ciutor și așa-i făcut omul: «Vorba de rău o crede mai repede, ca pe cea de bine.»

Dar ascultă-mă: ... Când am înființat banca, vă spuném de binele, ce o să ne facă. Lucrul s'a adeverit; chiar d-ta cu cei 8 poli ce ți i-am dat cu împrumut, ți-ai cumpărat soție la un bou stingher și o chilă de orz pentru sămînță. Așă e?

— N'am ce dice. Mulțumesc lui Dumnezeu, că de nu mă împrumutați d-v. de la societate, ce mă făceam eu în toiul muncii și cine-mi da o lăscae în acea vreme?

— Moș Tódere îți spun și-acum, că statul a făcut o lege pentru băncile de la sate; dar a făcut-o tot în spre binele și ușurarea noastră și iată de ce:

Ți-aduci aminte unde-am fost noi vr'o 3—4 inși cu legea băncei și cu actul de înființare la început?

— Cum de nu? Am fost la tribunal. Ba, dău, ce drum lung, ce de cheltuială, câtă strădanie.

— Îți mai aduci aminte cât am cheltuit cu timbrele?

— Nu prea bine, dar pare-mi-se vr'o 30 lei.

— Ei bine, moș Tódere, legea făcută mai luna trecută scutesce pe cei de-or mai înființă bănci, să se ducă la Tribunal, este de ajuns la judecătoria de pace, care-i îndatorată, ca în 3 zile, să dea formele gata. Legea de care vorbim mai scutesce băncile de orí-ce timbre; le scutesce chiar de patentă, când or face vr'un negoț. Așă dar, statul nu câștigă, chiar pierde; însă ușurând felul de a se înființă băncile, scutindu-le de timbre, de patentă, vrea, ca tóte

satele să-și aibă băncile lor, sătenii să nu ducă lipsă în timp de nevoie; să se scie, că în țara asta, nu-î om care să n'aibă bani strânși, pentru vremuri grele.

— Dómne! Și statul ăsta, ce de bine mai face pentru noi!

— Dar, ia să ne închipuim moș Tódere, că societatea noastră are un capital de 10.000 lei, și-î avem pe toți împrumutați. La 50 de societari le-ar trebui 2.000 lei, cer la societate bani, dar în casă nu sunt. Legea băncilor, moș Tódere, ne dă nouă dreptul, să trimetem contracte de 2.000 lei la o bancă a statului în București și în schimb ne dă 2.000 lei, bani în mână. Noi ne facem nevoia, dăm bani societarilor, iar contractele ni-le scótem d'acolo, când vine vremea.

Pe urmă, se póte întâmpla, ca unii dintre cei de mânuesc banii, să nu-și facă datoria, așa după cum trebuie, și cu acésta să aducă mult rău societăței. Tot satul îi va sci pe aceia, căci legea băncilor trimite inspectorii pe la societățile din sate, să vadă cum merg, unde-î rău, să îndrepteze lucrul.

Tot legea ne pune îndatorirea, ca din ce câștigăm, să punem ceva la o parte. Bani aceștia forméză fondul de rezervă și sunt tot ai noștri; dar în cas, de se pierde, — cine scie cum — ceva din capitalul băncei, noi luăm de-acolo și împlinim lipsa.

Așa dar, banii omului nu se pierd nici odată, — ori-ce s'ar întâmplă — din potrivă ei se înmulțesc și la vreme de nevoie îl ajută pe om; iar statul cu legea lui, de asemenea ne-a ușurat multe greutăți, ce le-avém până acum.

Vorbele mele spuse la înființarea societăței s'au adevărit; iar acestea de le spuseiú acum sunt drepte și se adevăresc ori-când.

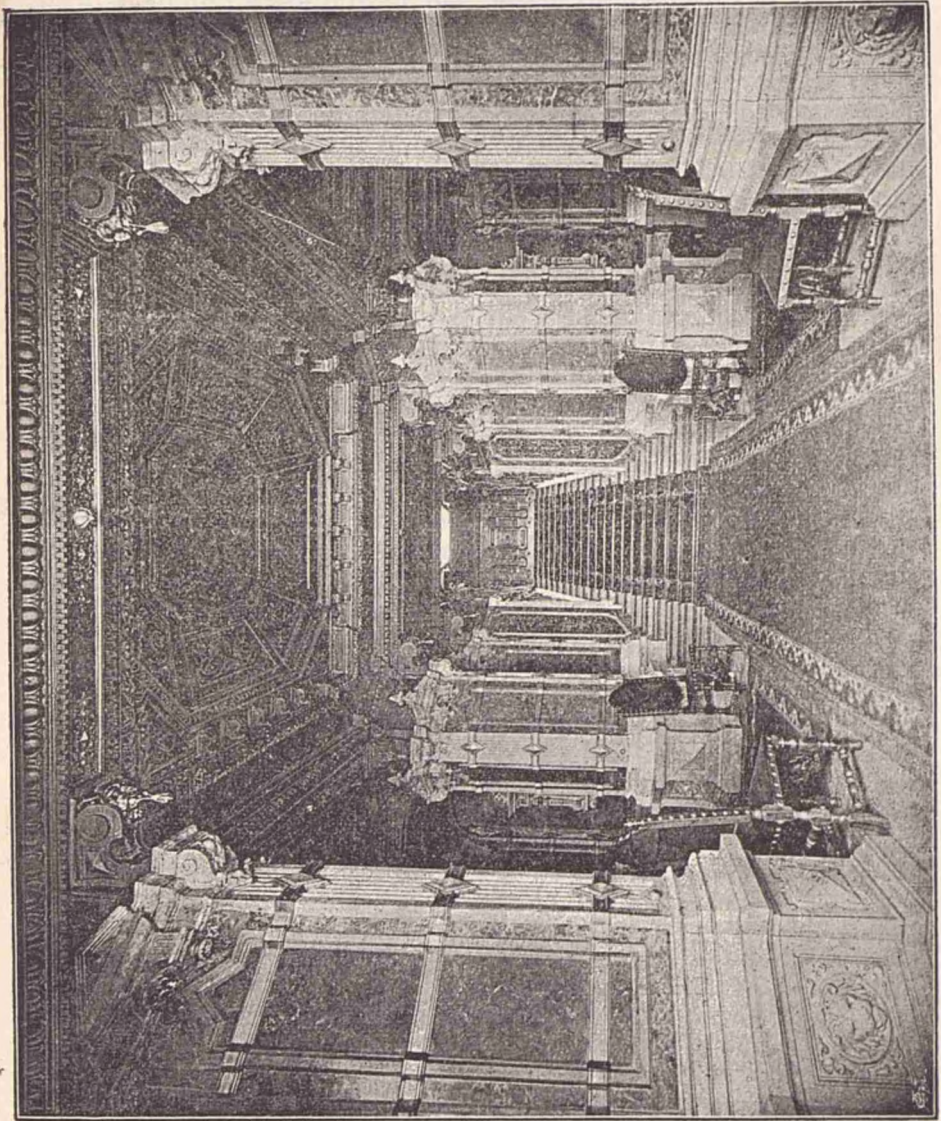
— De, domnule învățator, de cele ce țișei mai adiné-ori îmi pare rău; dar necurații ăia, liftele spurcate, mă scosese din minți, spuindu-mi fel de fel de minciuni.

— Moș Tódere, — vorba noastră, — li s'au luat căldarea de pe foc, de aceia tot umblă cu șolda. Vom mai vorbi și altă dată, acum mă grăbesc, că am nisce socoteli pe la societate.

Cu bine moș Tódere.

— Dumneđeu să ajute, Domnule învățator.

Dimitrie P. Bujilă
Inv. Dăeni-Constanța.

Scara de onórc din Castelul Peleşul (partea de jos).

Din vremuri apuse.

Ca să mergi din București la Vălenii-de-Munte, trebuie să te oprești în Ploesci, sau la stațiunea Poiana. Din Ploesci până în Văleni sunt 27 kilometri. Șoșeaua care unesce aceste două localități este destul de bine întreținută; însă, dacă n'a plouat câte-vă zile, timp de 3 ore, cât ține drumul, faci o adevărată baie de praf care te înăbușește. Pe la Poiana este drumul mult mai scurt: urci deluri și cobori vâlcele pe un drum care trece printr'o frumósă pădure de tufani. Dar și aci praful nu te lasă în pace și costul transportului este cam scump.

Vălenii-de-Munte este un orașel așezat între două șiruri de munți păduroși, cari par că se împreună la nord și la sud. Aerul este curat și vecinătatea Teléjenului îl face răcoros. Localitatea este ferită de curenți de aer. Apa e minunată. Imprejurimile sunt vrednice de vizitat prin frumusețea încântătoare a vederilor. Puțini Bucureșteni viziteză această localitate dătătoare de sănătate, mai ales pentru cei cari sunt sătui de sgomotul și de căldura înăbușitoare a Capitalei. Principala cauză este lipsa unei căi ferate directe.

— «Ce păcat că n'aveți și dv. drum de fier, vorbeam cu un bătrân pensionar stabilit de multă vreme în Văleni! Ar veni aci sute de vizitatori ca să respire aerul curat și să facă excursiuni pe la Drajna, Suzana, Cheia, Star-Chiojd etc. Orașelul s'ar înfrumuseța cu clădiri moderne, cu hoteluri; viața ar fi mai însuflețită și toți ar câștiga, foarte mult, materialicesce».

— «Este adevărat ce spui d-ta, prea adevărat; dar toate se fac cu vremea. O să vie și rândul Vălenilor să aibă și ei drum de fier... însă cine scie, oiū mai trăi eu până atunci! Nu sunt superstițios, veți d-ta; însă când au fost goniți călugării greci de la Mănăstire, se dice că au căzut în genuchi la Maica Domnului și cu lacrimi s'au rugat să pedepsescă orașelul, să nu mai dea înainte nici-odată. S'ar părea că ruga lor a fost ascultată până acuma... Intr'o vreme Vălenii a fost capitală de județ. Școala de băeți datează de la 1830 și totuși...»

— «Astea sunt legende cari se întâlnesc și în alte părți... cum a fost cu Târgoviștea. Causele trebuie să fie în altă parte».

— «Se înțelege că trebuie să fie... Veți d-ta lucrurile nu se pot face de odată, cât ai bate în palme. D-ta ești încă tânăr. Ei! Să fi trăit când eram eu flăcăiandru, să fi văzut ce eră pe-atunci... nici drum de fier, nici telegraf, nici drumuri multe și bune ca astă-zi...»

— «Și cum eră pe-atunci?» Il întrerup eu.

— «Cum eră? Dacă vrei să scii, ascultă să-ți povestesc ce-vă din tinerețea mea».

— «Te ascult cu cea mai mare plăcere».

— «Bine. Ți mulțumesc. Sunt mai bine de 60 de ani de atunci... Când măntorc cu privirea înapoi și vęd drumul străbătut de noi în acest răstimp rămân uimit... Am făcut progrese mari, d-le, în tóte privințele... mai ales de la venirea lui Vodă Carol încóce. Par-că mă vęd băiat de 18 ani... terminasem patru clase primare, imi luasem atestatul. Pe atunci în clasele primare erau băeți de câte 12—18 ani, cu mustața mijindă... cu patru clase primare te făcea profesor».

— «Este adevărat... și eű am apucat acele vremuri când învățam la semicercuri. Vedeai într'o clasă câte 100—140 de școlari... în clasa I-a... adevărată casarmă».

— «Da... și scriam pe nisip. Cum îți spun, es cu atestatul din clasele primare și mă duc la Filipescii-de-Tîrg, unde aveam un cumnat sub-prefect... zapciű, cum se dicea pe atunci. Dinsul mă face practicant în cancelaria sub-prefecturii, cu 60 lei vechi pe lună. Veți d-ta, pe acele timpuri nu erau multe parale în țară ca acum... lucrurile pentru trai erau mai eftine ca ađi și puteai trăi binișor cu 60 lei vechi, cum ai trăi ađi cu 100 lei noi. În vara aceea — eră înainte de revoluțiunea de la 48 — ploase la munte o săptămână încheiată și tóte riurile veniseră mari; drumurile erau defundate; riul Prahova care trece pe lângă Filipesci eră, din mal până în mal, tot un luciű de apă. Într'una din acele ȓile, pe când ședeam în cacelarie, iacă vęd venind călare un om de la stăpânire care-mi dá o ștafetă pecetluită cu cėră roșie și cu un fulg lipit de acea pecetie; acesta însemnă că e o scire grabnică. Ce să fac? Nici zapciul, nici pomojnicul nu erau la reședință. O iaű în sfirșit și o defac. Eră de la marele ban Nicolae Filipescu, proprietarul moșiei și ministru al trebilor din lăuntru...»

— «Și ce spuneă în depeșă?»

— «Poruncă strașnică, d-le... Să adunăm iute ómeni și să venim la Prahova ca să-l ajutăm să trecă gârla. Stam la gânduri. Singur, singurel și un copil ca mine, ce puteam să fac? Într'un ceas, cel mult, ministrul trebuia să sosescă și dacă n'ar fi găsit pe nimeni la riű!... Repede, am trimes pe vătășelul sub prefecturii să strângă ómeni cālari de prin satele învecinate și să aducă și vre-o patru perechi de boi. ȓis și făcut. Când am sosit cu ómenii mei, carita marelui ban cu patru cai înaintași eră dejă pe malul cel-lalt și așteptă de vr'un sfert de oră. Eram bun cālăreț. Mă arunc cu calul în apa adincă a riului și trec dincolo... apa fi venia calului până la bot. Mă daű jos de pe cal și mă presint cu șapca în mână înaintea ministrului, care, vędându-mě, deschisese ușa cupeului. Am venit, Excelența Vóstră».

Cine ești tu? Unde e zapciul? Să trăiești, Excelență, zapciul este dus într'o cercetare la Băicoiu. S'a omorît un om. Dar pomojnicul? Și el lipsese. Un țăran din satul Aricesci a dat foc la casa unui sătean; sunt copist la sub-prefectură; eu am primit ștafeta și m'am grăbit să vin cu acești oameni ca să vă trecem gârla. Nu aveți nici o grija. . . In fine ce să mai spun! Ministrul eră supărat și îngrijat tot-deodată; dar n'avea ce să facă. L'am rugat să se așeze frumos în caretă, să închidă ușile bine, să-și petrecă mâinele prin brățările din năuntru ale trăsuri și să-și puie picioarele sus pe scaunelul din față, ca să nu se ude Excelența Sa, dacă ar intra apă.

Am legat fringhiile groase de trăsura și căpătâile le-am dat câtor-vă oameni, cari, călări, trecură apa pe cel-alt mal. Acolo le-au legat de tânjalele boiler, înjuțați, doi câte doi. Pe vre-o 20 țărani călări i-am pus să stea pe lângă carită și lângă cai în josul apei, iar eu m'am așezat în susul apei. Am dat semnalul de înaintare. . . Apa se părea că venise mai mare. . . Carita plutea, ca o cōjă de nucă, și se aplecă, împinsă de potopul de apă, când într'o parte când într'alta . . . și ploaia de turnă cu găleata . . . eram ud până la piele. Țărani călări, din josul apei, țineau cu mâinile trăsura să nu se depărteze de vad. . . eu, în cea-laltă parte, cu o mână eram sprijinit de acoperișul trăsuri și cu alta țineam lanțurile calului și mă uitam prin ferăstră să văd ce face Excelența Sa. In fine, cu chiu cu vai, ajungem lângă malul oșu. . . Carita ministerială eșise puțin din drumul obișnuit și se oprise ce-vă, ce-vă, mai la vale într'un prăguș. Momentul eră critic. Noroc că ploile cele multe înmuieră pământul. Strig la oameni să pornescă boii și trăsura — parc'ar fi fost luată pe sus — rupse o bucată sdravănă din mal și așa, plină de pământ, cu cai cu tot se pomeni dincolo, cu bine. Ploaia încetă când am ajuns pe mal. Pare că-l văd, atunci, pe marele boer: deschide ușa, se dă jos, își face cruce, se uită lung la mine; apoi mă întreabă cum mă chemă și-mi dă șapte rubiele de aur ca recompensă, bătându-mă pe umăr. «Bravo băete, te-ai purtat cum se cade. . . să știi că am să te înaintez în slujbă», astea au fost vorbele ce-mi adresă Excelența Sa, care trecuse gârla și primejdia fără să se ude cătuși de puțin, măcar pe tălpile picioarelor.

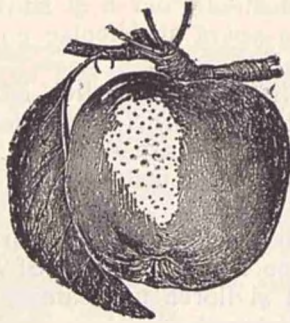
Sosiți la curte, dete poruncă să fiu îmbrăcat cu alt rând de haine bune și a doua zi mă făcu «conșipist» cu 120 lei vechi pe lună».

— «Mișcătoare întâmplare ce-î drept, îi dăseu eu. Și d-ta ai avut mare curaj, dar și boerul a știut să te răsplătescă precum cum se cuvenia».

— «Așa este. . . Ce vrei! boer, nu glumă. . . viță nobilă! Au fost și sunt și azi boeri, ca marele ban, Niculae Filipescu. Vremurile s'au schimbat. . . eu am îmbătrânit. . . am ajuns

departe. Avem șosele multe și bune, telegraf și telefon pretutindeni, școli destule și de tot felul, drum de fier și, vrând Dumnezeu, cine-o mai trăi o să-l vadă și la Vălenii-de-Munte.

M. Mihăilescu.

MĂRUL CA SIMBOL

Mărul după forma, mirosul, gustul zămos și folosul său, aparține celor mai nobile fructe. Iubesc în deosebi zona moderată; originea și-o are din părțile de miază-zi. Nu putem spune hotărît, dacă mărul nostru e cel întâlnit în s. Scriptură. Părerile se deosebesc. În pictură mărul nostru e reprezentat la toate popoarele. Dar e sigur, că Homer îl cunoșce ca fruct de grădină. Pe lângă el amintesc numai strugurele și smochina. Piersicile, caisele, prunele și cireșele se pomenesc numai la Aristotele, adică cu mult mai târziu.

În picturile parietale de la Pompeji — apar: mărul, para, cireșele, mandulele, prunele, piersicile și rodiile, lipsesc însă portocala. Da, pe vremea aceea încă nu cunoscneau portocala în Italia, unde ați e cel mai însemnat fruct.

În mitologia greacă se face multă amintire de măr, deci și la Greci eră o pomă favorită. Care nu cunoșce legenda mărului zeiței Eris? Despre mărul de aur al Hesperidelor afirmă unii, că ar fi fost portocală; dar de ore-ce în Italia, cea inundată de Greci, n'o cunoscneau nici mai târziu, trebuie să luăm mărul legendei în înțelesul strîns verbal. În mitologia popoarelor de miază-noapte mărul îl pădește Iduna.

Ca simbol legendar întâlnim mărul pe chipurile sfintului eremit Saba și a sf. Nicolae episcopul. Tatăl sf. Saba mergînd să-și facă serviciul militar în Egipt, îl încredință rudelor, ca să-l crească. Aceștia îl despoiară de avere. Sf. Saba intră în mănăstire. Lucrînd într'o zi în grădină, a poștit un măr. Dar încă nu eră vremea mîncării. Mărul l'a fost rupt, ce e drept, dar stăpînindu-se îl aruncă de la sine, ca să nu cadă în nesupunere. În a-

ceea-și vreme puse vot, că nu va mânca măr nici odată în viața sa, căci în el vedu ideea ajungerii la păcat. Sf. Saba muri pe pământul sfânt la anul 531. Amintirea i-se face după calendarul nostru la 5 Decemvrie.

Pe chipurile sf. Nicolae întâlnim foarte des mărul. Lățirea chipurilor lui e o dovadă de popularitatea sfântului episcop. Pe unele e închipuit, ținând în mână o carte cu trei mere de aur. Mărul înseamnă milostenie, dar e și simbolul credinței și al Prea s. Treimi. Acesta o apără sf. Nicolae cu putere și cu efect în sinodul Nicean.

Milostenia s. Nicolae e dovedită istoricesc. Legenda însă împreună cu ea și alte lucruri foarte frumoase. Monument al milosteniei sale e și datina de a dăruia pe copii la ziua sf. Nicolae, în 6 Decemvrie; căci el a fost prieten foarte bun a copiilor și bine-făcător a celor săraci.

Mărul îl aflăm și pe chipurile sf. Dorotea, dar aici apare numai ca secundar, pe lângă trandafir. Sf. Dorotea e dintre patronii grădinarilor. Mărul și florea ne reamintesc, că ea după moarte a trimis din paradis unul îndoit în credință, măr și trandafir.

Pe chipurile principilor sfinți de regulă se vede mărul țării. Între insigniile de încoronare a imperiului roman întâlnim mărul țării de la Henric al 2-lea în coce.

El îl primi de la Papa Benedict al 8-lea în 1014. Mărul simbolisă dominațiunea lumii prin creștinism. Forma lui rotundă închipuesce pământul, pe când crucea de pe el puterea lui Iisus Christos peste lumea întregă. Acela-și însemn se află pe biserică, unde a cucerit locul de mai de mult, căci cei vechi aveau mult simț către simbolism. Globul de la turn cu crucea asemenea înseamnă domnia lui Iisus peste lume, cum spune și inscripțiunea obeliscului de pe piața sf. Petru: Christos învinge, domnesce, împărătesce și triumfază.

Într'un tablou mediaval Melchior, unul din cei trei magi de la răsărit, întinde pruncul Iisus aurul în forma mărului.

Pe chipurile împăraților Constantin și Carol cel mare, tot mărul simbolisază puterea lor. Firesce cu timpul se întunecă înțelesul simbolului și atunci poporul îi explică însemnarea prin tot felul de legende.

Chiar pentru motivul, că mărul închipuiesce domnia asupra lumii, de aceea și pruncul Iisus e zugrăvit adese ori în mână cu mărul cu crucea de aur.

Dar mărul prin gustul său mustos, dulce, simbolisază și sentimentalitatea. Numele latinesc al mărului a produs și joc de cuvinte; malum înseamnă, că e rău. Acest joc de vorbe l'a întrebuințat și sf. Augustin.

Pictorii evului mediu prin măr reprezintă pomul oprit al paradisului. Proverbul ovreesc consideră viia, ca pomul științei binelui și a răului, pe când la Greci smochinul apare și în unele chipuri de prin evul de mijloc, pentru că la cei vechi și smochinele aveau însemnătate exotică. Apoi Adam și Eva s'au a-

coperit cu frunze de smochin. In evul de mijloc și pe măr scriaŭ jocul de cuvinte: ex malo malum, din rău rău. Incă și în anticitate întâlnim pe pietrele mormintelor șarpele cu măr în gură. Așa dar încă creștinii cei dintâi socotiaŭ mărul ca pomul cel oprit. Și șarpele, călcat de Prea Curata Feciōră, are măr în gură.

Așa numitul mărul raiului, sau mărul lui Adam, din contră nu e măr, ci un fel de pom de lămâi; de forma pereii sau oului, galbin ca aurul, cu cōja, ca și cum ar fi mușcată.

Adam și Eva.

Pe insula Ceylon numesc mărul Eveii un pom, a cărui pōme sîpnzură de créngă, avînd forma unui măr, din care ai mușcat.

Și pomul de Crăciun ne reamintesc mărul din paradis. O poveste spune, că în noptea de Crăciun se deschid merii. Tot în sēra asta în Rusia dau numai mere sfințite, căci după credința poporului, merele sunt cuprinse de o putere diabolēscă, ce trebuie întăiŭ scōsă.

Pe icōna făcătōre de minuni de la Maria-Zellmicul, Iissus întinde Feciōrei Maria un măr ca semn, că precum Eva a întins cu mărul pēcatul, așa Christos întinde în măr semnul Rescum-pērării și al Grației.

Tradusă de, A. M. P.

— Vorbesce de tine cât se pōte de puțin, și totdeauna cu modestie.

În cestiunea țărănească.

un adevăr netăgăduit că un organism spre a se pute numi sănătos, trebuie să fie sănătos în toate părțile lui. Tot așa un organism ca să fie tare, trebuie ca toate părțile ce formează organismul să fie tari.

Organismul nostru social, după ce s'a însănătoșat în ultima jumătate a véculei trecut de relele de care suferia, s'a apucat să se întărească. S'a făcut un progres care a făcut pe mulți să capete o încredere puternică în temeinicia acestei lucrări.

Diferențele de clase dispărură, stăpânirea streină fu înlăturată, averile înstreinate ale țării luate pe mâna Statului, țărani în proprietării, câștigărăm autocefalia, independența, regatul și apoi începū — negreșit fără a se pute pune o limită de unde — regenerarea internă, întărirea organismului social.

Instituții, ce erau cerute de grabnice nevoi, se creară, se întări învățămîntul, clerul, armata, administrațiunea; iar de vre-o câțî-vă ani grija de căpetenie a tuturor, a fost poporul, poporul de rînd; pe el să-l întărim, să-l cultivăm, căci el e *temelia nemului*. Și după stăruințele ômenilor de bine, progresul a început a înflori, țărani au început să învețe carte cu drag, țărani au început să îmbunătățescă cultura cerealelor, în țărani s'a împuternicit iubirea de dinastie și de țară și în sfîrșit fapt de căpetenie în desvoltarea noastră economică, țărani și-au creat *băncile populare*.

Toți ne simțim mândrii de progres, cei mari inspectează, persoane de sēmă viziteză centrele de progres și ne dau semne de aprobare, de încredere și chiar de admirațiune.

Succesul acesta nu trebuie să ne amăgescă; am făcut numai câțî-vă pași, am creat, trebuie să ducem la bun sfîrșit ceea ce-am creat și mai ales *să creăm încă*.

Nu trebuie să ne bucurăm prea mult, nu trebuie să ne sër-bătorim succesele, de ôre-ce organismul nostru social nu-î întreg pe cale de a se întări. Sunt regiuni, în care progresul rivalisază cu cel realizat prin o muncă de vécuri, de statele Daneze ori Suedeze; dar *sunt regiuni*, lucrul acesta vreați să-l dați la lumină, *în care nu se simte nimic din lumina care a luminat în anii din urmă în câte-vă din regiunile țării*.

Sunt regiuni în care învățămîntul se face în mod rudimentar, de ôre-ce învățătorul e un om care nu și-a priceput chemarea, ori care vorbesce și *lucrază în pustii*.

Eră natural că sămînța cea bună să prindă în pămînturile prielnice, eră natural ca mai întăiu satele cari *erau dejă* bogate și luminate să primescă luminele noiei mișcări, dar e dureros și îngrijitor că în acele regiuni bogate și culte progresul se continue, în timp ce în cele cari erau dejă sărace și orbite de nesciință *nică n'a început*. E îngrijitor, pentru-că dacă ne vom îndreptă mereu privirile spre regiuni, cari și-au prins dejă

pe putere și nu ne vom întorce către acele ce au rămas în urmă, vom ajunge în curând la un *organism social fără dezvoltare armonică*, la un organism social *bolnav*, tocmai atunci când noi credem că l'am adus la deplina împlutercire.

Și aici se pot aduce exemple: în cutare sat bogat și bine-vedut s'a început o mișcare nouă de ex.: crearea unei bănci populare. Toți oamenii de sēmă s'au grăbit să sprijine mișcarea. s'o încurajeze din punct de vedere moral și material, s'o laude înainte chiar de-a merita laude; pe când dacă s'ar fi început o mișcare în același sens într'o regiune săracă, uitată, nevizitată, vor trâmbiță 'n vînt și popa și învățătorul, nimenea nu le dă sprijinul.

Și cel *mai dureros* lucru pentru ast-fel de regiuni ar fi când li s'ar dice — și li se dice —: mișcați-vă, luați exemple de la vecinii voștri, cutare, care iată unde au ajuns. Vecinii lor erau deja mai bogați, erau deja mai luminați, asupra vecinilor lor s'au grămădit atâtea sprijine, vecinii lor au lucrat atunci când eră mai mult teren, de ore-ce lucrul eră la început și acum să li se strige: «luați pildă de la ei»!

Faptul acesta e vedit dureros când e vorba de băncile populare: S'au creat ast-fel de instituțiuni numai în *satele bogate* cu sprijinul autorităților, cu sprijinul proprietarilor etc. și aceste sate s'au îmbogățit și mai mult punend mâna și pe afacerile din regiunea vecină — o regiune săracă buniôră —. Și tocmai *acea regiune săracă are nevoie de bancă* mai întâiu. Acum cãtã greutate de a se mai înființa și acolo o asemenea bancă: sprijin nicăierea, afacerile deja luate de banca vecină. Și totuși i se strigă: «mișcă-te, mișcă-te». Statutele celor mai multe bănci dic că societarul se va retrage din cutare bancă imediat ce în satul sēu s'ar fi creat una la fel, dar *statutele nu-s respectate*, pentru că e în firea omului să rămână cu cel mai tare. În multe statute iarăși se dice că nu vei pute fi membru la două bănci de odată; cunosc un cas în care existând un asemenea articol, o persoană eră președinte activ la două bănci: cea din satul lui sărac, cea dintr'un sat învecinat bogat, și celei din urmă îl da sprijinul de căpetenie.

Am vedit editorii trimițend volume la bibliotecă, cari aveau deja câte-vă sute de volume, în satele cu renume, și am vedit dulapuri gôle în satele sărace și pierdute în cine-scie ce înfundătură de deluri.

Un tiner dornic de a munci pe acest teren, tot-deauna caută să se stabilească într'o localitate, unde munca lui aduce folose imediate, într'o localitate unde năzuințele sale sunt luate în sēmă, pe Domeniul Corónei buniôră. Acolo el scie sigur că munca îi va fi rodnică. Acolo are deja lucrători mai vechi, cu care se pôte uni, acolo autoritățile îl sprijină. Și din cauza acēsta tôte elementele bune, elementele muncitoare, s'au grupat în anumite centre și au pornit în adevăr în acele centre un avent vrednic de admirat.

Acest mare avânt nu e de natură de a încuraja pe cei ce-au rămas în urmă, e mai mult de a-i descuraja. În adevăr, cei rămași în urmă se vor simți mici, umili, întunecați în năzuințele lor și atunci e natural că în loc de a-și continua munca mai departe vor începe a pizmui, a urî, pe vecinii lor. Iată dușmăni, la care nu s'a gândit nimeni, izvorîte din neegalitatea progresului. Neegalitatea duce în tot-deauna la vrăjmășie.

Mai e încă un lucru, care se face inconștient și care așa cum e, e dăunător, dar care îndreptat — și foarte ușor se poate îndrepta — va contribui foarte mult la îndreptarea actualului stări de lucruri.

De obicei autoritățile nu inspectează decât centrele de progres, acolo sunt foarte bine primite și de acolo plăcă cu frumoase impresiuni. Comunele sărace, mai la o parte de drumul cel bun, aruncate pe după vre-un del, pe după vre-un munte, sunt mereu date uitării. Învățătorii, preoții, primarii d'acolo, sciindu-se necontrolați, se lasă de îndeplinirea misiunii lor.

Sunt așa de înapoiate în privința acesta unele comune, așa de puțin educați sătenii în cât — cu totă vestita ospitalitate a Românului —, s'aun vedit călătorii fără un loc de dormit, fără să mai vorbim de masă. Pe când nisce inspectiunii mai dese în acele părți, pe de o parte ar familiariza pe locuitorii cu surtucarii, ar îmboldi pe luminătorii satelor să-și facă datoria, ar face pe țaran mai conștient de obligațiunile lor.

Chiar dacă un tiner cu inimă ar vré să muncescă într'o astfel de localitate, el vedându-se izolat, neîncurajat de cei de sus, va pierde și el încrederea 'n sine însași și de aceea diceam mai sus că un astfel de om lucrează în pustiie.

Se urmărește realizarea unei opere mari: propășirea morală și materială a sătenui. Și pentru realizarea acestei opere s'a admis în liniile generale principii generale; cultura țaranului prin școlă, agricultura sistematică, crearea de credit etc.

Trebuie să ținem sêmă însă că aceste principii generale n'aun prins decât acolo unde eră un teren bun, sănătos. Sunt însă regiuni cu nevoi locale particulare, de care atârna întreaga propășire și cari sunt foarte diferite de la o regiune la alta, de la un sat la altul. Monografiile rurale făcute în mod conștient sunt menite să ne arate lucruri îngrijitoare. O să vedem sate în care bântue cu furie paludismul secerând pe țaranii și făcând viața amară celor ce trăiesc. Necontestat că un om de inimă, aci, în loc de a creia o bibliotecă populară — care n'ar pute atrace pe țaran, ori chiar dacă l'ar atrage nu l'ar pute lumina decât în câte-vă decenii, în care timp paludismul își va continua efectele lui nenorocite — se va ocupa cu secarea mlaștinelor, care provocă impaludismul, intervenind pe lângă autorități, convingând pe țaranii și dându-le el însuși pildă.

O să vedem sate în cari s'a încuibat oftica și cărora în loc de bancă populară le va trebui o grabnică însănătoșare.

O să vedem țaranii trăind în bordee, o să vedem țaranii dușmânindu-se și omorându-se prin sate.

Sunt regiuni unde țăranii au distrus pădurile, locurile care erau odată ocupate de pădure, au ajuns sterpe și mișcătoare, agenții naturali târăsc nisipul și petrișul în sat și pe locurile de cultură; acestora în loc de a le spune să-și cumpere pluguri de fier și să cultive sfecla pentru nutreț, trebuie să le spunem să-și replanteze pădurile, căci alt-fel vor pieri, etc. etc.

Tote aceste rele diferite, de la sat la sat, trebuiesc vindecate printr'o acțiune specială și apoi se va pute păși spre propășirea mare, care a luat avânt în cele-lalte.

Invățătorilor celor noi, preoților celor noi, țara nu le poate spune decât să se ducă în ast-fel de regiuni și să lupte cu tot focul, căci meritul lor va fi cu atât mai mare și recunoștința noastră cu atât mai adâncă. Elementele bune trebuiesc neapărat trimise în mijlocul acelor care au rămas în urmă. Se va isbi în interesele lor personale — poate —, acesta însă va fi o jertfă pentru țară.

Iar pe autorități îmi iau îndrăsnela să le rog să facă cât mai dese inspecțiuni prin asemenea locuri și să ia măsurile cât mai grabnice de îndreptare.

Toți în sfârșit trebuie să lucrăm în direcțiunea acesta, dacă nu vrem să ajungem la disproporțiune și desarmonie.

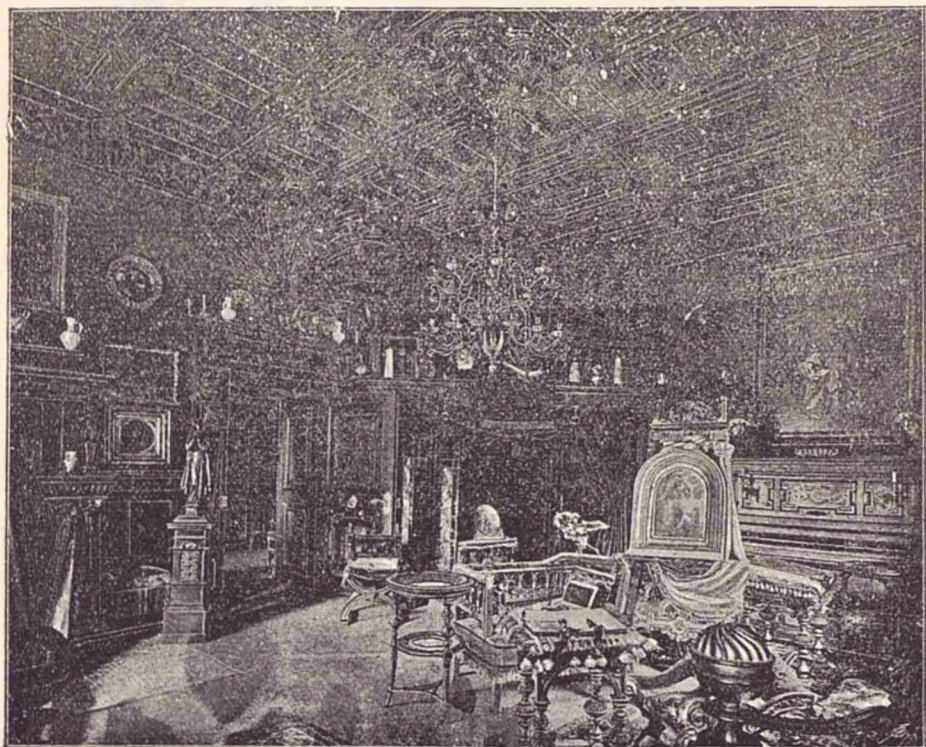
G. C. Ionescu.
Șișescii-de-jos.

Ovėsul pentru îmbunătățirea laptelui.

Este cunoscut fie-cărui econom că bunătatea laptelui este diferită la diferite vaci ale sale. O vacă dă un lapte mai apătos, iar alta unul mai gras deși au fost nutrite de-opotrivă. Ba se întâmplă adesea câte unui econom să fie bănuir, că amestecă laptele deși n'a pus nici o picătură de apă în el. Acest lucru, pe lângă împrejurarea că îi aduce neplăceri, face ca să-și piardă și mușterii lui și îi produce prin urmare pagubă. Un mijloc simplu și ieftin pentru a delătură acest neajuns: vom adăoga la nutrețul vacilor ce dau un lapte prea apătos, ovės. Acest adaus nu trebuie să fie mare. O jumătate kgr. pe di este de ajuns pentru a aduce o îmbunătățire simțitoare. Adausul de ovės nu face numai ca laptele să devie mai gras, dar influențază în mod favorabil și asupra gustului laptelui și a untului, a căror cantitate o urcă în mod simțitor. O încercare făcută cu multă băgare de sēmă, a dat ur-

mătorul rezultat: dece vaci, cari în termen mijlociu dădeau tot aceeași cantitate și calitate de lapte, s'a împărțit în două grupe de câte cinci capete. Uneia din aceste grupe i s'a adăogat la nutrire câte 1 kgr. ovės pe ȓi. In fie-care ȓi se făcea mėsura-rarea laptelui și deja a doua ȓi s'a simțit efectul bine-făcător al ovėsului, care s'a urcat până la ȓiua a deca. când cantitatea de lapte a rămas stațio-nară. Laptele s'a înmulțit cu 1 litru la ȓi, a că-pătat un gust măi bun și măi dulce și a devenit mult măi gras, iar vacile de un aspect măi frumos și înfățișare măi plină. Ovėsul s'a dat întreg, ne sdrobot, așa că a trebuit să fie bine mestecat de vaci. O încercare va dovedi rezultatul ecestor ex-periențe.

X.

Cabinetul de lucru al M. S. Reginei din Castelul Peleșul.

Cronica agricolă și economică

Ne-am plâns aprópe într'una în contra ploilor cari au ținut aprópe în continuu, din Aprilie și până la sfârșitul lunei Iunie, cari au întârziat coptul cerealelor de toamnă ca și a celor de primăvară, și în acelaș timp, timpul fiind mai mult rece decât cald, a contribuit dimpreună cu prea multa umeđială, ca gránele să sufere întru cât-vă de tăciune, mălură și rugină. Dar, acest rău asupra recoltelor de grâu este mai puțin mare, deși grăul forméză ramura principală în comerțul nostru de export, decât răul pe care l'a adus seceta, care ține aprópe de la începutul lunei Iulie; de óre-ce ploile parțiale cari au cădút în cursul lunei Iulie ca și în August până la acéstă dată, n'aú fost în deajuns, nici pentru facerea ogórelor de toamnă, nici pentru rodirea seménaturilor de porumb, făcute ceva mai târđiú, ca de obiceiú. Acei dintre agricultori cari s'aú grăbit cu seménatul porumbului, vor recolta ce a seménat, iar acei cari aú făcut seménatul mai târđiú, n'aú să recolteze decât coceni verđi și uscați ca hrană pentru vitele lor.

Deei, în acest an seceta a adus mai mare rău decât ploile de primăvară și vară.

De aici în colo, ori-câte ploii vor căde, răul asupra seménaturilor de porumb nu se va puté îndreptă, decât numai la recolta viilor și a pomilor roditori, se vor puté face mai bine arăturile pentru seménatul grăului ca și al altor cereale de toamnă, care timp dejă a sosit și de care trebuie să profităm; căci nu se póte prevedé cum are se fie toamna, ploioasă sau secetósă.

Pe lângă pregătirea locului, săteniú nostru agricultori ar trebui să-și pregătéscă și sémínța de mai înainte, așa în cât în pređuia seménatului să nu le rămână decât sulfatarea sau spălarea ei în lapte de var, amestecat cu puțină sare de bucătărie. Alegerea semínțelor de grâu destinate la seménat să se facă la trior, acei cari nu pot a se folosi de acéstă mașină agricolă, pot întrebuița cu mult folos, *ciurul*. Un singur ciuruit, nu este de ajuns pentru alegerea unei bune semínțe, ci acéstă lucrare trebuie repetită la aceeași semínțe, de trei și chiar de 4 ori. Numai ast-fel va puté semână sémínța cea mai bună și cea mai curată de ori-ce murdărie.

Ciuruirea grăului destinat la seménat, pe lângă că este o lucrare ușoră, este și economică, pentru recolte viitoare. Cu alte cuvinte, când avem o sémínță bună, vom întrebuița la seménat mai puțină, socotind că și pămíntul este bine lucrat, iar nu sgáriat și plin de pălămidă și alte burueni, cari nu pot să aducă decât rău în cultura semínțelor, ca și la crescerea tinerelor plante după răsărirea lor. Să arám su-

prafețe mai mici de pământ, dar mai bine curățite de burueni, semănate cu sămânță bună, și ne vom aștepta la o mai bună recoltă. Aceste sfaturi și bune exemple, cred că bunii noștri învățători și preoți, vor căuta a le practica tinerelor generațiuni de prin comunele noastre rurale, cari astăzi lasă mult de dorit. Exemplele au început să se dea și cred că ele vor deveni din ce în ce mai numeroase și mai bătătoare la ochi prin bunele exemple practice, iar nu teoretice, fiind-că prin lucrările practice vor câștiga în ramura agricolă la sate mai mult decât prin teorie, cu alte cuvinte ne trebuie fapte și bune exemple, ca să putem face din satele noastre adevărate sate igienice, basați pe producțiunea agricolă și a zarzavaturilor. Băncile agricole, cari sunt unicele izvoare de ajutor pentru săteni, cu timpul vor face pe sătenii noștri agricultori, de a se gândi, ca banul împrumutat de la această bancă, trebuie mai bine întrebuințat în folosul producțiunii lui agricole, decât banul cămătarului, de care cu greu a putut scăpa, pentru că cei mai mulți a muncit pentru cămătar decât pentru ei și copiii lor.

Astăzi lucrul s'a schimbat cu totul prin înființarea acestor bănci, a căror scop este de a îmbunătăți starea economică a sătenilor, iar nici de cum de a-i ruina. Din produsele lor au să câștige mai mult, fie în orî-ce ramură agricolă, care până astăzi lasă mult de dorit, cu totă întinderea de pământ pe care o au unii din sătenii noștri, de unde se explică că și câștigul este mic în raport cu munca.

Actuala producțiune agricolă, în raport cu întinderea, semănăturile făcute în toamna anului trecut (1902), ca și în primăvara acestui an (1903), și cari întinderi se pot vedea în tabloul de față:

Grâu de toamnă	1.556.812	hectare.
Gâu de primăvară	48.929	»
Secară de toamnă	154.031	»
Secară de primăvară	3.895	»
Orz de toamnă	28.731	»
Orz de primăvară	501.886	»
Ovės	426.499	»
Porumb	2.071.637	»
Mei	81.759	»
Hrișcă	1.493	»
In	80 069	»
Cânepă	7.927	»
Mac	207	»
Fasole în ogor	29.732	»
Fasole între porumb	419.829	»
Mazăre	8.613	»
Bob	557	»
Linte	699	»
Sfeclă de zahăr	10.682	»

Cartofii în ogor	11.042	»
Cartofii între porumb	42.837	»
Tutun	5.076	»
Anison	98	»
Cu alte plant	331	»

precum și în raport cu starea timpului ce am avut până la recoltarea unora din semănături; putem să șicem că nu lasă nimic de dorit, dacă mai avem în vedere și modul de cultură cum se face la noi. A socoti în mod general, la grâu numai o chilă la pogon, la orz 2 chile, la secară 1½ chilă și la ovéz 2½ chile; cred că nu greșesc de loc, de a spune că ne bucurăm de o producțiune mijlocie, ca calitate și cantitate. După prețurile de la Brăila, greutatea grânelor variază între 76 — 80, această greutate se poate socoti ca mijlocie. Dacă semănăturile noastre de toamnă, ca și cele de primăvară a suferit din cauza ploilor, acelaș lucru s'a întâmplat și la semănăturile din alte țări străine, din Europa ca și din America. Dacă ne-am raportat numai la starea timpului, care a avut efecte rele asupra semănăturilor, ar trebui să credem că producțiunea în general este foarte mică; dacă însă avem în vedere prețurile țărgurilor noastre, ca și din țărgurile străine, producțiunea grânelor, ca și a altor cereale este îndestulă.

Iată în resumat prețul mijlociū cu care s'aū vindut cerealele noastre ca și alte semințe în portul Brăila, în decursul lunei Iulie și până la 30 August st. v.

Grâu	suta de kgr. s'a vindut cu	9—14 lei	70 cent.
Porumb	»	8—10	» 50
Cincantin	»	10—12	» 50
Orzul	»	7—11	» —
Ovėsul	»	8—10	» 65
Secara	»	8—11	» 25
Orzóica	»	9—13	» —
Colza	»	15—18	» —
Naveta	»	14—16	» —
Fasolea	»	14—17	» 70
Mazărea	»	11—13	» —
Semințe de in	»	18—19	» 80

Aceste prețuri, în raport cu marfa ce se oferă în țărgurile noastre sunt satisfăcătoare. Atât numai că sătenii nu cam pot profita de aceste prețuri din cauză că sunt înșelați de samsarii cari le spun verđi și uscate, numai ca să-i pótă înșelă. Alții se duc la orașele din apropiere cu câte unul sau două dubli decalitri și își vinde produsul de grâu, or de orz, etc., tot unor speculanți. Așa că dacă li se face socotela acestor săteni, ei vind chila de orz și de ovés cu câte 18 lei și chila de grâu până la 40 — 45 lei. Ast-fel câștigul lor rămâne samsarilor.

Tîrgurile străine. Am arătat deja că nici alte țări nu s'au putut bucura de o producțiune mai mare de cât noi, tot din cauza timpului ploios, cu toate acestea variațiunea prețurilor, ca și afacerile cu cereale, astăzi au aceiași însemnătate pentru tîrgurile noastre pe care a avut-o și în luna Maiu, sau chiar de la începutul anului și până astăzi.

Acésta probéză, pe de o parte, că stocul de rezervă din anul trecut, eră destul de mare, pe de altă parte nici producțiunea actuală de cereale nu lasă nimic de dorit în raport cu trebuințele consumațiunii. Pe lângă exportul Americii, nu trebuie să uităm exportul de grâne din Australia și India, cari țări fac o mare concurență grânelor țărilor producătoare din Europa.

Ast-fel la tîrgurile din Paris, grânele indigene se vînd cu 21 — 22 lei suta de kgr. În acest tîrg, prețul la grâne în această lună August, s'a micșorat cu 2 lei la suta de kgr.; de ore-ce în luna Iulie, prețul cel mai urcat a fost de 24 lei și 50 bani la suta de kgr.; grânele străine se vînd cu 16—17 lei; secara, cu 14 lei; orzul și ovésul cu 15 — 17 lei. În cele l'alte tîrguri din Franța, grânele se vînd cu 21—22 lei, secara, orzul și ovésul, cu 15 lei și 50 cent.

În tîrgurile din Belgia, grânele se vînd cu 15—17 lei: secara, cu 13 — 14 lei; orzul și ovésul, cu 15 — 16 lei. În cele din Germania, grâul se vinde cu 20 — 22 lei, secara, orzul și ovésul cu 15 — 18 lei.

În această lună August, prețurile în tîrgurile princile din Germania, s'a micșorat aprópe la toate cerealele cu 2 lei la suta de kgr.

La tîrgul din Viena și Pesta, grâul se vinde cu 15 — 16 lei; secara cu 13 — 14 lei.

La tîrgul din Londra, grânele se vînd cu 16 — 17 lei; secara și orzul cu 12 — 13 lei și ovésul cu 16 lei.

În Elveția, grâul se vinde cu 17 — 18 lei; secara și orzul cu 14 — 15 lei și ovésul cu 16 — 17 lei.

La tîrgul din New-York, grâul s'a vîndut cu 15 — 16 lei, secara și ovésul cu 11—12 lei; iar la Cicago, grâul s'a vîndut cu 14 — 15 lei, secara și ovésul cu 10 — 11 lei.

În toate tîrgurile din străinătate, prețurile sunt socotite pe suta de kgr.; iar nici de cum pe hectolitru.

V. S. Moga.

Rugăm pe abonații noștri din Basarabia, Transilvania. America etc., să comunice desertorilor din armata Română. că M. S. Regele, în Inalta Sa bună-voință. a prelungit încă până la 1 Noemvrie st v. viitor. termenul până la care toți desertorii se pot reîntorce la regimentele lor, fără nici o pedepsă.

De pe Domeniile Coronei

Pe Domeniul Coronei «Dobrovētu» din jud. Vaslui, sunt două societăți: una culturală și alta economică intitulată «Movila lui Burcel», înființate ambele din îndemnul d-lui Ion Kalinderu, Administratorul Domeniului Coronei.

«Societatea culturală» care e în anul al 5-lea al ființei sale, e alcătuită din preoți, învățători, personalul superior al Domeniului Coronei și din câți-vă săteni fruntași, și are ați un capital de aproape 1.000 lei. Pe lângă conferințele ce a ținut, a dat în anul trecut și trei petreceri populare cu caracter cultural, educativ și instructiv, cari au fost foarte bine cercetate. Din dobînda fondului inatacabil și din venitul petrecerilor, s'au cumpărat: 30 pălării de pae, 3 costume de haine complete, 11 bucăți materii de rochii și diferite cărți de școlă pentru elevii sërmani. A ajutat de asemenea cu 25 lei pe un școlar care urmèzà la școlă de agricultură de la Herăstrău. Pentru instruirea membrilor și a locuitorilor, societatea are o bibliotecă bogată și mai multe diferite reviste abonate în cea mai mare parte de către Administrațiunea Domeniului Coronei.

«Societatea economică», deși întemeiată mult mai târziu, pòte privi cu mândrie la sborul luat. De unde la sfîrșitul anului trecut nu aveà decăt 22.000 lei capital, astăzi numèră 185 membrii cu 35.000 lei, dintre cari 8.000 lei din cotisațiuni iar restul de 27.000 lei din economiile locuitorilor depuse spre fructificare.

Până acum sediul societăților erà deosebit unul de altul. Fiind amândouè departe, d-l Kalinderu a dispus sà li se dea pentru amândouè un local, ce e în curs de clădire, spre a se putè desvoltà și mai mult.

Cu prilejul adunàrilor generale, comitetele a trimis d-lui Kalinderu câte o dare de sêmă și o adresă, prin care exprimă prea respectòse mulțumiri și devotate urări pentru M. S. Regele și Augusta familie, mulțamind de asemenea pentru cărțile de bibliotecă, abonamentele la reviste, casa de fier, mobilierul și celelalte obiecte ce li s'au dăruit de către Administrațiunea Domeniului Coronei.

DE LA SATE

În sèra dîlei de 8 Aprilie c., a avut loc o serbare școlară urmată de bal, în localul școlèi din comuna Orlea, jud. Romanași. Sălile școlèi frumos împodobite cu verdèță și'n destul de luminate dădeau o privescè plăcută.

Tòte acestea s'au dat din inițiativa Pr. C. Orleanu dirigintele școlèi și a d-rei Jeana I. Staicu, învățătore.

La ora 9 sèra, serbarea s'a deschis în fața unui numeros public, printr'un cor musical, executat pe 2 voci de elevii școlèi, compus din: «Imn de bun sosit», «Vinètorul de la Smârdan», «Dor de sat» și «Plugar și ostaș», apoi urmèzà teatru sàtesc jucându-se piesele: «De necaz», «Ce face dracu», și recitându-se «Pușca jidanului» anecdotă de Speranță și «Ispita învinsă» de T. Dicescu, tòte acestea

aŭ stărnit aplause nesfârşite. În fine serbarea se termină cu jocurile naţionale. «Colo jos în grădiniţă», «Vin la Milcov», «Tărăşelul» şi «Ciobănelul».

S'a recitat şi poesia «Mihnea şi baba» de către un student. La sfârşit d-ra Staicu, aduce mulţumiri publicului, dirigintelui Pr. C. Orleamu cum şi d-lui Primar I. Ionescu, carel aŭ dat tot concursul posibil pentru reuşita acestei serbări.

Urmază apoi danţul, care ţine până 'n revărsatul zorilor, mulţumită stăruinţei d-rei Jeana I. Staicu şi concursului ce i s'a dat de d-l primar Ionescu, aŭ, şcola are şi o frumoasă scenă de teatru.

În general, rezultatul a fost foarte bun din punct de vedere moral, şi mulţumitor din cel material.

Pe la orele 5 dimineaţa tot publicul se îndreptăză către cămine ducând o plăcută amintire şi o adâncă mulţumire sufletescă.

Informaţiuni.

— Pavilionul pentru Expoziţiunea asociaţiunii ştiinţifice Române, va fi terminat la 20 August; obiectelor ce urmază să fie expuse, vor fi trimise ast-fel în cât să sosescă în Bucureşti cel mai târziu la 10 Septemvrie.

Ele vor fi predate la gară pe adresa următoare, pentru a pute beneficia de o reducere de 5%, la ori-ce viteză: «D-lui Dr. C. I. Istrati, preşedintele Asociaţiunii Române Ştiinţifice, pentru Expoziţie, 2 Splaiul General Magheru, Bucureşti.

Obiectele a căror transport nu va fi plătit, afară de anumite casuri, vor fi refuzate şi întorse destinatorilor.

La întorcerea obiectelor se va beneficia de aceeaşi reducere pe căile ferate; pentru predarea lor însă, la gară, societatea va da un buletin special.

S'a obţinut de asemenea o reducere de 50% pe căile ferate, de la punctul de plecare Bucureşti şi înapoi pentru transportul tutulor participanţilor, dacă va înaintă semnată fôia ce aŭ primit dejă, sau va trimite o cerere pentru înscriere ca membru al Congresului, când vor trimite tot odată şi taxa de 5 lei, sau chitanţa de plata cotisaţiei pe 1903 la Societatea Medicilor şi Naturaliştilor din Iaşi, sau la Societatea Română de ştiinţe din Bucureşti, ori la Societatea de Ştiinţe din Iaşi.

Chitanţa pentru primirea celor 5 lei, sau chitanţa trimisă, se va trimite imediat împreună cu biletul de membru, pe care-l va predă la plecare spre Bucureşti (partea pentru pornire) sa la înapoiere (partea pentru reîntorcere) Şefului de Staţie.

Cu acest bilet vor ave şi intrarea liberă în expoziţiune pe cât timp se vor află în Bucureşti, în ori-ce zi, fără distincţiune de preţul de intrare, însă numai în orele permise.

La începutul lui Septemvrie se va trimite programul detaliat al Congresului, precum şi adresele otelurilor şi birturilor la cari vor ave o reducere indicată.

Sunt cu insistenţă rugaţi toţi cei ce vor să ia parte, să comunice cât mai neîntârziat suprafaţa orizontală şi pe perete de care aŭ necesitate, de ôre-ce ar fi trist ca prin întârziere sau indiferenţă să nu ia parte la această manifestare a activităţii noastre.

Va încunosciinţă de asemenea de urgenţă, dacă trimit odată cu obiectele şi dulapul, vitrina sau masa, etc., pentru a fi expuse, sau dacă se vor face la Bucureşti personal sau printr'un însărcinat d-l dr. Istrati să pune la dispoziţiunea celor ce voiesc şi dacă indică exact ceea ce expun, ca să le facă aci instalaţiunea în modul cel mai eftin pentru care le va trimite un devis. Lucrarea însă nu se va efectua înainte de trimiteria costului.

De asemenea se vor face dări de sémă și un catalog al Expozițiunei și se vor decerne diplome cu medalii de aur, argint, bronz și mențiune onorabilă.

— În ziua de 30 August 1903, orele 10 a. m., se va ține licitațiune cu oferte scrise și sigilate, atât în localul Ministerului Agriculturii (Direcțiunea Agriculturii), cât și la prefectura județului Vaslui, pentru vîndarea orzului, ovézului, secarei și rapiței din recolta anului curent, a fermei model Laza din județul Vaslui, în cantitate aproximativ de: 14 $\frac{1}{2}$ vagóne orz; 11 $\frac{1}{2}$ vagóne ovéz; 13 $\frac{1}{2}$ vagóne secară și 4 $\frac{2}{10}$ vagóne rapiță.

Prețurile se vor oferi pentru fie-care fel de product în parte. Vîndarea se face loco la fermă, iar probele se pot vedé în tóte zilele de lucru la minister și fermă.

Concurenții pentru a fi admiși la licitațiune, trebuie să depună o garanție provisorie de 10% din valóre, în numerar sau în efecte publice garantate de stat și să se conformeze art. 72 — 83 din legea comptabilităței generale a Statului.

— Ne prezentându-se amatori la licitațiunea ținută în ziua de 7 Iulie 1903, pentru vîndarea sculelor și obiectelor uzate și scóse din serviciul grădinelor publice, notate în tabloul, ce urmăză anunțului No. 35.260 din 30 Maiú a. c., înserat în «Monitorul Oficial» No. 49 din 3 Iunie 1903; în ziua de 30 August 1903, orele 10 antemeridiane, se va ține o nouă licitațiune în localul grădinelor publice din parcul Mogoșóia, pentru vîndarea acelor scule și obiecte, conform regulelor și condițiunilor prescrite prin anunț publicat în «Monitorul oficial» citat mai sus.

— În ziua de 15 Septemvrie 1903, orele 3 p. m. se va ține la Eforie, Bulevardul Elisabeta, licitație publică cu oferte închise, pentru arendarea pe termen de 5 ani, cu începere de la 23 Aprilie 1904, a mórei de pe apa Doftana de lângă Metocul Slobozia din județul Prahova.

Garanție provisorie lei 1.000.

— Se aduce la cunoscința d-lor arendași ai moșiilor Statului că Ministerul de Agricultură, Industrie, Comerțului și Domeniilor, impunéndu-le obligațiunea prin art. 81 din condițiunile generale de arendare a moșiilor Statului, că pentru vacile sátenilor ce au ínvoite la páșune, să procure taurii necesari, socotindu-se un taur la 50 vaci, a avut în vedere ca și paza, îngrijirea și întreținerea acestor tauri îi privesce în tot-deauna și chiar pe timpul montei, tot pe d-nii arendași și că, prin urmare nu póte pretinde vr'un fel de despágubire nici de la sáteni nici de la autoritățile comunale.

— La 2 Septemvrie 1902, orele 10 a. m., se va ține licitațiune la Eforie, pentru obiecte de serviciú necesar depositului în exercițiul 1903—904.

Doritorii să-și presinte ofertele sigilate însoțite de o garanție provisorie de 5%, cunoscénd că garanția definitivă va fi 10%.

— Pierdéndu-se marca cu No. 168 pentru verificarea periodică pe 1903, în plasa Crasna din județul Vaslui, s'a dat sub prefecturii acestei pláși o altă marcă cu No. 176, prin urmare marca cu No. 168 rămáne anulată și fără de nici o valóre legală.

În consecință, măsurile și greutățile cari vor purtá marca de verificare periodică cu No. 168 a anului 1903, sunt mészuri fraudulos marcate și deci ele vor fi confiscate și posesorii supuși judecáței.

Verificatorii de mészuri și greutăți și agenți polițienesci și cei administrativi, vor raportá imediat Ministerului Domeniilor, Serviciul Central de Mészuri și Greutăți, descoperirile ce vor face în acéstá privință.

— Un grup de studenți și absolvenți ai șcólelor secundare din țară, vor face să apară cu începere de la 1 Septemvrie, séptámánal, o revistá cu numele «Strájarul», a cárei redacție va fi în Bráila, Bulevardul Cuza 165 (bis), iar administrația în Galați, str. Instrucțiunii 8. Urám noroc noului confrate, în scopul ce-și propune: Ridicarea simțului náțional.

Societăți economice la sate.

a) Înființări

Încă din luna Maiu a c., s'a pus bazele unei bănci de economie sătești sub numele de: «Roiul», în comuna Baș-chio, plasa Babadag, având peste 50 membri fondatori. Autenticându-se statutul de la 20 Iulie exp. banca și-a început operațiunile.

b) Filanșuri.

Bilanțul băncei populare «Vulturul» din comuna urbană Filipesci pe 1902—1903 (1 Aprilie 1902—31 Martie 1903):

INTRĂRI

«Fond social». Din cotașiunile societărilor art. 7	1.214,—
Din taxele membrilor fondatori art. 13	130,—
Din sume facultative	150,—
«La fondul de fructificare». Din sumele puse spre fruct. art. 20	132,—
«La fondul de rezervă». Din taxele de inserie art. 8	142,—
Din amendi aplicate societărilor art. 16	42,—
Din procente de la banii plasați	100,02
Din taxele libretelor	32,50
Total	1.942,57

ESIURI

«La împrumuturi». La societari în 26 creanțe	1.555,—
«La cheltueli de fundație». Registre, autent. statut. și altele	125 36
In cheltueli de administrație	15,—
In cheltueli de cancelarie și corespondență	12,32
«In numerariu casă». Dividende societărilor la capital	67,69
«Fond de rezervă». care se face venit in casă pe 1903 Apr. 1.	97,47
Numerariu in casă disponibil	69,73
Total general	1.942,57

Către abonații noștri.

Vedând că în urma aviselor ce am trimis iubitorilor noștri abonați, rămași în urmă cu plata abonamentului, și a rugăminții repetate ce le-am adresat prin revistă, foarte puținii au înaintat micul cost al abonamentului; ne-am vădit din nou siliși să facem încasările prin recuvrement poștal.

Rugăm dar pe abonații noștri să fie sēmă de marile cheltueli ce necesită acest fel de încasare, și deci să achite chitanțele ce li se presintă, fie de factori direct, fie prin avis poștal.

Acei ce vor amână plata, după ce sunt deja 11 luni din anul al VI-lea, vor arată că refuză abonamentul și deci li se va suprima trimeterea revistei.

Regula este ca abonamentele să se plătescă la începutul anului; acum fiind la sfîrșitul anului, plata abonamentului este datorită.

Anul revistei se consideră de la 1 Octomvrie, de ore-ce primul număr a apărut la 1 Octomvrie 1897.

Domnii abonați cari refuză plata sub cuvînt că au plătit, să scrie pe dosul chitanței, Oficiul poștal prin cari au trimis banii, No. Mandatului cu care i-a trimis și anul, iar

dacă i-a plătit cui-vă, să scrie numele persoanei căreia a plătit, în ce timp și unde locuiește. Deslușim însă pe toți Onor. noștri abonați că revista se găsește în anul al 6-leu, început la 1 Octombrie 1902 care se sfârșește la 30 Sept. 1903; deci să socotescă anii trecuți din Octombrie în Octombrie, și să-și dea bine socoteala pe ce anii au plătit și pe ce anii n'au plătit. Cel mai bun lucru, cei ce posedă chitanțele Administrațiunii noastre, să se uite în ele și vor vedea timpul pe care au făcut plata.

Afară de numerile de față mai sunt 5 numere și se încheie anul al VI al revistei noastre. Ultimul număr va purta No. 52 cu data de 28 Septembrie 1903.

Rugăm pe abonații noștri, cari nu vor voi să mai continue abonamentul pentru anul al VII-lea, să bine-voiască a ne înștiința printr'o simplă carte poștală. Avem speranță că vor avea buna-voință, acei ce nu vor mai dori a fi abonați, să nu ne expună la cheltueli zadarnice și că ne vor înștiința din timp. Este o datorie de cinste pentru acei ce au primit regulat revista să plătescă micul cost al abonamentului, ca și să ne înștiințeze dacă nu mai voiesc a fi abonați.

Administrațiunea.

BIBLIOGRAFII

In curând va apărea de sub tipar «România și țările locuite de Români», de Dr. G. M. Murgoci și I. Popa-Burcă, Manual de Geografie pentru usul Cl. IV secundară.

Acestă carte, lucrată cu multă îngrijire și atențiune, a fost premiată de Academia Română cu premiul «Asociațiunii Craiovene» pentru cărțile didactice; iar la examinarea cărților didactice a fost singurul manual admis pentru clasa respectivă.

A apărut la tipografia «Poporul Român», Buda-Pesta (Ungaria) VI, str. Vörösmarty 60/a, o lucrare datorită d-lui Dionisie Stoica și intitulată: «Trei conferințe teosofice.

Părintele Marin Dumitrescu, a publicat sub titlul: «Cinci conferințe pastorale ținute în județul Ilfov», o broșură de 64 pagini, care se vinde numai cu 40 bani exemplarul, la librăria Socec, București. O recomandăm cititorilor noștri.

A ieșit de sub tipar «Gospodăria Rurală», ediția a 3-a. Lucrată după noua programă a școlilor Normale de învățători și Seminarielor, de V. S. Moga.

Se află de vânzare la Librăria Sfetea cu prețul de 3 lei.

MULȚUMIRI

Piosul și bunul creștin «d-l Stroescu» din Basarabia, a dat 5.000 lei pentru a se construi un local de școală și în anexa Borniș, comuna Dragomiresci, județul Némțu.

Comuna ne-având teren pentru construirea școlii, prin stăruința și îndemnul făcut de cătră: d-l Gh. Nicolau, Revisor școlar, d-l T. Dornescu, prefectul județului, preotul Vasile Văidenu și V. Bălțătescu învățător, s'a colectat de la locuitorii satelor: Bornaș, Negoesci și Crăesci, suma de 500 lei, cu care s'a cumpărat 16³/₄ prăjini loc și 3 prăjini date gratuit de vinătorul locului Vasile Șoldan.

Se aduc cele mai căldurose mulțumiri d-lui Stroescu, care se interesează și ținea foarte mult la luminarea și ridicarea nămolului Românesc.

* * *

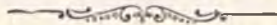
I. Necșulescu preot, învățător-diriginte al școlii din comuna Vlaici, județul Oltu, aduc, mulțumiri d-lui Alexandru Bogdan-Pitesci, proprietar în comuna Vlaici, județul Oltu, a dat ca ofrandă școlii din această comună următoarele: 1) Un tablou care reprezintă pe M. S. Carol I Regele României; 2) un tablou care reprezintă pe M. S. Elisabeta Regina României; 3) un tablou care reprezintă pe Impăratul Traian, tus-trele puse în rame aurite; 4) Două-deci (20) table și condee de piatră elevilor școlii de a-dulți, și 5) diferite obiecte de școlă în valoare de lei 27 elevilor premianți.

* * *

D-l I. Kalinderu, Administratorul Domeniilor Coronei, a avut bunătața de a oferi gratuit «Bibliotecii Parohiale» din comuna Gulianca, județul Râmnic-Sărat, un număr de 19 volume cărți folositoare și instructive sătenui pentru care sub-semnatul în numele obștei aduc vii și respectose mulțămiri pentru această faptă vrednică de imitat.

Petru Ionescu.

Paroh Gulianca-Râmnic-Sărat.

A P E L

Sub-semnatul fac călduroasă rugăciune persoanelor caritabile și cu dor de a vedea cât de curând vindecarea țaranului Român, de a veni în ajutorul «Bibliotecii Parohiale» din comuna Gulianca, județul Râmnic-Sărat cu ce va bine-voi fie-care.

P. Ionescu.

Paroh Gulianca-Râmnic-Sărat.

Poșta Administrației.

— **Nicolae Roșca**, Kișineu. — Desertorii se pot bucura încă de clemența M. S. Regelui până la 1 Noemvrie a. c. Pentru numerile ce vă lipsesc, scrieți-ne numerile, căci n'am primit cărțile poștale de care ne spuneți. Indemnați pe desertorii să se întorcă cât mai au timp.

— **I. Mănescu**, Monastireni-Vâlcea. — Adresați-vă țiarului «Mercurul Român», strada Smârdan 11, București.

— **N. Vasilescu**, Grindu-Ialomița. — Adresați-vă tot aceluși țiar.

— **Unui abonat**, Idem.

— **Toma I. Mănescu**, Dolj. — Abonamentul la țiarul despre care întrebați începe la ori-ce ții a anului și îl puteți trimite prin mandat poștal.

— Gh. Adam, Bașchioi. — S'a făcut cum ați cerut. Chitanțele vi le-am trimis. Stăruie de fă mai mulți. Răspunde de primirea chitanțelor.

— Pr. C. Ionescu, Șișești de jos Mehedinți. — Pe anul I sunteți achitat cu chit. 3.347. Pe anul II sunteți achitat cu chit. 13.182. Pe anul III cu chit. 17.637. Pe anul IV cu chit. 2.539. Pe anul V cu chit. 6.881; iar pe anul curent al VI-lea sunteți neachitat; cu recipisa poștei No. 14 din 27 Noemvrie 1902, v'am achitat pe anul trecut al V-lea cu chitanța Administrației noastre sus arătată. Rugăm dar achitați chitanța trimisă.

— N. Bordeanu, Ederale-Prahova. — V'am trimis numerile cerute și ambele chitanțe întrânsele. Nu luați lucrurile pe dos, noi iubim și căutăm toate mijlocele a mulțumi abonații. Vă rugăm mai stăruți a ne abona și pe alții.

— r. Ieremia Radu, Huși. — Sunteți achitat pe toți anii din urmă, datoriți numai pe anul curent al VI-lea.

— Gh. Morărescu, Brebul-Prahova. — Sunteți achitat pe anul II cu chit. No. 11.017, pe anul al III cu chit. No. 18.039, pe anul al IV-lea cu chit 5.243, pe anul al V-lea cu chit. 7.431 și pe anul curent al VI-lea cu chit. 9.576. Pe anul I-ii nu vă găsim la Brebu, credem că ați primit revista în altă localitate.

— Maria Stănculescu, Ceacăru-Brăila. — Pe anul curent al VI sunteți achitat cu chit. 7.531.

— D-lui I. V..., învățător, Cojoci-Broșteni-Suceva. — Omișile de pe varză, despre care ne vorbiți, să se stărpescă dimineața, când sunt amorigite, sau să se ungă cu o cârpă înmuiată în petrol. La anul când veți mai semena varză, să puneți și câte o sămânță de cânepă printre rînduri, la o depărtare de 5 — 10 metri. Mirosul cânepii înlătură fluturii de a depune ouele pe varză.

STEAUA

Societatea *Steaua* are de scop a lucra pentru întinderea învățătorei în popor, prin tipărirea și răspândirea de scrieri și publicații morale, patriotice și de folos practic, și pentru împiedecarea, prin toate mijlocele legiuite, a răspândirei de scrieri și publicații imorale, sau cu tendințe contrarii statului și ideii naționale române.

Cotisația este de cel puțin doi lei pe an, iar pentru învățători, preoți rurali și săteni, de cel puțin un leu pe an. Fie-care membru este îndatorat oa, în cel d'întăiu an după primirea sa, să facă a se primi în Societate cel puțin alți doi membri noi.

Cererile de înscriere, însoțite de cotisația pe un an, se pot adresa d-lui Petru Gârbovicenu, strada Sf. Ecaterina, București.

Comitetul. Președinte, Ioan Kalindern, membru al Academiei Române. — Vice-președinte, Sava Șomănescu, mare proprietar, fost senator. — Administrator și casier delegat, Petru Gârbovicenu, Administrator al Casei Sf. Biserici Autocefale Ortodoxe Române, director al Șc. Normale a Societății pentru învățătura poporului român; — Secretar, Const. Banu, profesor secundar și inspector școlar — Membrii, Spira C. Haret, Ministru, profesor Universitar; I. Dimitrescu Procop., senator, fost Primar al Capitalei; M. Vlădescă, deputat, profesor unversitar; Cristu S. Negoescu, profesor secundar; Dim. Cecropid, institutor. — Censori, Const. Alimăneșteanu, inginer de mine; Preotul econom Const. Ionescu, profesor secundar; Const. Alexandrescu, revisor școlar.

LOTERIA

Socetății pentru învățătura Poporului Român

Pentru clădirea aripei drepte de la localul școlilor ei normală și primară din București, str. Sf. Ecaterina.

Autorisată de Onor. Minister de Interne cu adresa No. 19.693 din 1902, comunicată Soc. cu adresa Prefecturii Poliției Capitalei No. 56.812 din 8 Iunie 1902.

350.000 Bilete a un Leu unul

Căștiguri:

1 a	35.000	Lei	Lei 35.000
1 >	15.000	>	15.000
2 >	5.000	>	10.000
3 >	2.000	>	6.000
6 >	1.000	>	6.000
12 >	500	>	6.000
30 >	200	>	6.000
60 >	100	>	6.000
100 >	50	>	5.000
250 >	20	>	5.000

465 Cășt. în val. totală de Lei 100.000

Biletele se găsesc de vânzare:

In București: La sediul Societății, Strada sf. Ecaterina No. 2, la Casieria Centrală a Ministerului Financelor; la Casa de Depunerii; la Administrația financiară Ilfov și la debitanții de tutun.

Județe: La toate administrațiile financiare de județe cu secțiile lor; la vâmi și la debitanții de tutun.

Tragerea Lotăriei s'a fixat irevocabil la 6 Decembrie 1903.

A V I S.

Din cauza modificărilor aduse programei școlilor primare, două dintre aritmeticele d-lui **C. V. Ficșineșcu** și anume cea de clasa III și IV urbană, s'a rătipărit în edițiuni noi (pentru clasa III ediția II, iar pentru clasa IV ediția IV), puse în acord cu noua programă.

Aritmeticele de clasa II urbană și divizia II rurală, corespunzând în totul cu noua programă, nu s'a modificat și deci ediția I rămâne bună și pentru viitor. Manualul diviziei III, ediț. III, conținând apoi în partea respectivă totă materia anului I, care urmăzează să se preded în anul școlar 1903—904, a rămas asemenea nemodificat. D-nii învăț. și d-nii instit. sunt rugați să țină compt de acesta și la facerea comand. să ceră:

Pentru cl. II urb. ediț. I din 1900
Pentru cl. III urb. ediț. II din 1903
Pentru cl. IV urb. ediț. IV din 1903
Pentru div. II rur. ediț. I din 1901
Pentru div. III rur. ediț. III din 1901

Comandele se vor adresa fabricii "Progresul" din Ploesci, care are depositul general.

EDITORII.

P. S. Exemplare de probă se pot cere de la autor din Botoșani.

3-1

Umînări de cêră curată de albine, se pot găsi la preotul I. Apostolenu, Valenii-de-Munte Prahova. Să se cêră catalog-preț-curent. Rog persoanele cari se ocupă cu albinăritul și au cêră de vânzare, să-mi trimită probe și prețul fix-locu, contra-ramburs. Pr. I. Apostolenu.

52-30.

Cel mai mare și vast magazin și singurul care *vinde eftin.*

Dimnic sosesc Incălțăminte Negre și Colori, pentru Bărbați, Dame și Copii din propria noastră Fabrică, lucrate de noi.

Prețuri corente la Ghete de Bărbați:

de Vax cu Elastic sau Șireturi	Lei 10.95, 11.95, 12.95, 13.95.
» » » Nasturi	» 12.95, 13.95, 14.95, 15.95.
» Lack cu Elastic sau Șireturi	» 12.95, 13.95, 14.95.
» » » Nasturi	» 13.95, 14.95, 15.95.
» Chevreau cu Elastic	» 12.95, 13.95, 14.95.
» » » Nasturi	» 13.95, 14.95, 15.95.

Prețuri corente la Ghete de Dame:

de Chevreau negre cu Șireturi	Lei 10.95, 12.95, 13.95.
» » » Botoni	» 11.95, 12.95, 13.95, 14.95, 15.95.
» » » Colori	» 12.95, 13.95, 14.95, 15.95.
» Gems cu Nasturi și Șireturi	» 7.95, 8.95, 9.95.
Pantofi de Chuvreau albi decoltați	» 5.95, 6.95.
Idem cu Șireturi și Nasturi	» 6.95, 7.95, 8.95.
Idem de Lack diferite forme	» 5.95, 6.95, 7.95, 8.95, 9.95.
Rayon de Lingerie pentru Dame și Bărbați	cu prețuri labulos de <i>eftine.</i>
In tot deauna se găsesc mari cantități de mînșul Glacé, Albe, Colori, și Negre pentru Dame Lei 2.50.	
» Bărbați	» 2.95.

Rupându-se la încercare, se dă altă pereche.

Magasin la toate Sesonele, Calea Victoriei No. 27, alături de Poliția Capitalei, București.

5%
 Cupon de reducere pentru cititorii Albinei.

Cititorii revistei vor ave un scădemint de 5% din prețurile insemnate, prezentând cuponul.